

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö, jonka tehtävänä on vastata:

- yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ohjaamisesta, rajaturvallisuudesta sekä siviilikriisinhallinnan koulutuksesta ja kotimaan valmiuksista
- Suomen kansalaisuutta, maahanmuuttoa, kotoutumista ja kansainvälistä suojelua koskevista asioista sekä hyvien etnisten suhteiden, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden edistämisestä.

Hallinnonalan strategiset tavoitteet ovat:

- tehostetaan ennaltaehkäisevää toimintaa
- huolehditaan ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuudesta muuttuvissa oloissa
- toteutetaan aktiivista ja vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa
- varmistetaan ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö.

Sisäasiainhallinnon viranomaisten toiminta painottuu nykyistä enemmän rikosten, onnettomuuksien ja sisäistä turvallisuutta vaarantavien muiden häiriö- ja uhkatekijöiden ennaltaehkäisemiseen. Ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuudesta huolehtiminen operatiivisen toiminnan ja valmiuden keinoin säilyy edelleen tärkeänä painopisteenä. Kolmas tärkeä painopiste on maahanmuutto. Sisäasiainhallinto toteuttaa aktiivista ja vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa. Edellä mainittujen tehtävien toteuttamiseen tarvitaan ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä. Tämän varmistamiseksi sisäasiainhallinto varautuu poikkeuksellisen suureen eläköitymiseen suunnitelmallisella henkilöstöpolitiikalla.

Toimintaympäristön kuvaus

Suomen sisäisen turvallisuuden ennakoitaan säilyvän vakaana ja hyvänä myös lähivuosina. Sisäasiainministeriön hallinnonalalla viime vuosina käynnistetyt ja osin myös jo päättyneet rakenteelliset uudistukset antavat koko hallinnonalalle hyvät lähtökohdat vastata nopeasti muuttuvan maailman haasteisiin. Uudistusten vakiinnuttaminen ja hyödyntäminen edellyttää lähivuosina määrätietoisia ja voimavaroja vaativia jatkotoimia. Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja pelastustoimen sijoitus erilaisissa arvostusmittauksissa on korkealla, ja tämä lisää osaltaan hallinnonalan menestymismahdollisuuksia mm. työvoimasta kilpailtaessa.

Arjen turvallisuuden kannalta keskeisiin syrjäytymisen ja syrjinnän ehkäisyyn, koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin, tulipaloihin ja muihin yksittäistapauksina pieniin onnettomuuksiin sekä massarikoksiin voidaan laaja-alaisia uhkia paremmin vaikuttaa kansallisin ja sisäasiainministeriön hallinnonalan sisäisin toimenpitein. Tämä edellyttää myös tulevana vuosina eri toimijoiden tehokasta yhteistyötä, toimintaympäristön muutosten ennakoitua ja esimerkiksi kehittyvän teknologian antamien mahdollisuuksien hyödyntämistä.

Viranomaisyhteistyön merkitys korostuu entisestään ja sitä tulee kyetä toteuttamaan perinteiset sektorirajat ylittävien toimenpitein.

Kansainvälisesti eletään murroskautta. Käynnissä on maailmanlaajuinen globaalien talousrakenteiden ja poliittisen vaikutusvallan uusjako, ja maailmannäyttämölle on astunut uusia suuria toimijoita. Maailmantalouden taantumassa on ohitettu aallonpohja, mutta vahvaa näyttöä uudesta nousukaudesta ei ole.

Euroopan unionin ja rahaliiton alueella julkisten talouksien vaikeudet ovat kasvamassa. Myös Suomen julkinen talous elää velkaantumisvaihetta. Euroopan unionin merkitys kaikilla yhteiskunnan sektoreilla säilyy kuitenkin huomattavana myös jatkossa. Taloudellisten vaikutusten ohella esimerkiksi uusi oikeus- ja sisäasioiden monivuotinen ohjelma vuosille 2010–2014 vaikuttaa EU:n perussopimuksia uudistaneen Lissabonin sopimuksen ohella eniten EU:n oikeus- ja sisäasioiden lähivuosien kehitykseen.

Suomen lähialueet ja erityisesti Venäjä muodostavat keskeisen elementin, jolla on merkittävä vaikutus myös sisäiseen turvallisuuteen. Venäjän kehitys on ennustettavaa ja sen kykyä vastata esimerkiksi rajaturvallisuudesta voidaan pitää hyvänä. Itämeren kaasuputki kytkee Keski-Euroopan aiempaa tiiviimmin Venäjän energiajakeluverkkoon ja siitä seurannee myös muuta taloudellista yhteistyötä. Suomen merkitys Venäjälle suuntautuvan transitoliikenteen kauttakulkumaana näyttää säilyvän. Taloudellinen taantuma on supistanut liikennemääriä, mutta taloustilanteen parantuessa liikennemäärien ennakoidaan palaavan kasvu-uralle.

Venäjän taloudellisen aktiivisuuden myötä Suomenlahti altistuu ahtaana ja vilkkaasti liikennöitynä merialueena vakavasti otettavalle suuronnettomuusriskille. Sisäasiainhallinnon näkökulmasta haastavimmat tilanteet liittyvät öljykuljetuksiin ja matkustajalusliikenteeseen. Erilaiset yhdistelmäriskit ovat toteutuessaan niin laajavaikutteisia, että niihin on vaikeaa täysimittaisesti varautua. Vain alueen valtioiden laajapohjaisella yhteistyöllä saavutetaan riittävä valmiustaso.

Myös muiden laajavaikutteisten ja yllättävien luonnonilmiöistä, monimutkaisista järjestelmistä tai ihmisten toiminnasta aiheutuvien suuronnettomuus- ja häiriötilanteiden mahdollisuus on otettava huomioon. Yhteiskunnan varautumista ja kriisijohtamisvalmiutta on tarpeen edelleen kehittää.

Siviilikriisinhallinnan merkitys kansainvälisten konfliktien ratkaisemisen yhteydessä korostuu entisestään. Siviilikriisinhallinnan kansallinen strategia antaa Suomelle hyvät valmiudet kehittää kansallisia valmiuksia vastaamaan yhä monimuotoisempiin haasteisiin globalisoituvassa maailmassa. Viimeaikaiset luonnonmullistukset maailmalla edellyttävät Suomen valmiutta antaa pelastuspalveluapua kansainvälisten sitoumusten edellyttämällä tavalla pitäen tavoitteena myös yhteensovittamista muuhun kansainväliseen avustustoimintaan erityisesti kriisinhallinnan ja humanitaarisen avunannon alalla.

Työperusteinen maahanmuutto Suomeen on ainakin hetkellisesti supistunut ja turvapaikanhakijoiden määrä vähentynyt. Tästä huolimatta monikulttuurisuuden voidaan ennakoita lisääntyvän erittäin nopeasti erityisesti kasvukeskuksissa. Maahanmuuton avulla voidaan paikata mahdollista tulevaa työvoiman niukkuutta ja vahvistaa myös osaamispohjaa, jota väestön ikääntyminen maan eri alueilla voisi muuten kaventaa. Työperusteinen maahanmuutto tulee lisääntymään edelleen ja monilla toimialoilla maahanmuutolla on huomattava merkitys työvoiman saatavuuden kannalta.

Kotoutuminen, joka edellyttää sekä maahan muuttaneiden että kantaväestön ja koko yhteiskunnan mukautumista, on ratkaisevassa roolissa kaikille turvallisen ja tasapainoisen yhteiskunnan ylläpitämiseksi. Sen edellytyksenä on rasismien ja syrjinnän ehkäisy sekä yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutuminen koko yhteiskunnassa.

Työllistyminen on maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta ratkaisevassa asemassa. Maahanmuuttajien työllistyminen edistää myös valtaväestön asenteiden muuttamista myönteisemmiksi maahanmuuttoa kohtaan. Maahanmuuttajien syrjäytymisriski kohdistuu erityisesti niihin maahanmuuttajiin, joiden kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan jää puutteelliseksi.

Väestön ikääntyminen, yksinasuvien vanhusten määrä ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin asettavat haasteita sisäasiainministeriön hallinnonalan tuottamille turvallisuuspalveluille. Palvelutarpeiden ennustetaan kasvavan ja palvelutaso tulee kyetä ylläpitämään myös harvaanasutuilla alueilla, joiden väestörakenne painottuu ikäihmiisiin. Ikääntymisen myötä myös onnettomuusriskit kasvavat.

Sähköiset palvelut lisääntyvät edelleen kaikilla yhteiskunnan alueilla ja yhä enemmän arjen asioita toimintoja voidaan hoitaa tietoverkoissa. Kehitys on monella tavalla myönteistä. Palvelut ovat laajemmin ja tasapuolisemmin kaikkien saatavilla riippumatta asuinpaikasta.

Teknillisillä ratkaisulla voidaan vaikuttaa omaisuuden suojaukseen, vartioinnin parantamiseen sekä kehittää automaattisia sammutuslaitteistoja ja hälytysjärjestelmiä. Teknillisiä ratkaisuja voidaan hyödyntää entistä enemmän apuvälineenä useammalla elämän osa-alueella. Samalla eriytyy asiakaskunta, joka ei pysy mukana teknologiakehityksen vauhdissa ja jolle on tarjottava palveluja perinteisillä muodoilla.

Uudet kommunikoinnin muodot tuottavat myönteisten mahdollisuuksien ohella myös kielteistä kehitystä esimerkiksi tietoverkkorikollisuuden muodossa. Samalla tavallisen kansalaisen riski joutua tietoverkoissa tapahtuvan rikoksen uhriksi on kasvanut. Erityisesti yhteiskuntamme haavoittuvimmat jäsenet, kuten lapset, tarvitsevat tukea, jotta he voivat käyttää verkkoa turvallisesti.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Valtioneuvosto asettaa sisäasiainministeriön hallinnonalalle seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2011:

Poliisitoimi, pelastustoimi ja Rajavartiolaitos osallistuvat omalta osaltaan kansallisen kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen, jonka tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maa. Sisäisen turvallisuuden keskeiset tavoitteet on vahvistettu hallinnonalan strategiassa vuosille 2009—2011 ja sisäisen turvallisuuden ohjelmassa.

Varmistetaan, että maahanmuuttopolitiikassa toteutuvat perus- ja ihmisoikeudet, hallinto on toimivaa ja oikeusvarmaa sekä noudattaa hyvän hallinnon periaatteita.

Kehyspäättöksen mukaisesti selvitetään edelleen edellytyksiä ministeriön ja muilla hallinnonaloilla toimivien turvallisuusviranomaisten hoitamien toimintojen syvempään yhteistoimintaan ja voimavarojen yhteiskäyttöön paikallistasolla. Tämä koskee myös edellisen kehyspäättöksen perusteella käynnistettyjä toimenpiteitä, kuten pilottihanketta harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalveluiden varmistamiseksi sekä hanketta viranomaisten venekaluston yhteiskäytön lisäämiseksi.

Poliisitoimi

Poliisitoimen osalta painotetaan rikosten, järjestyshäiriöiden ja onnettomuuksien ennaltaehkäisemistä ja vähentämistä, poliisin toimintavalmiuden sekä palvelukyvyn turvaamista ja parantamista. Lisäksi poliisitoimi edistää osaltaan myönteistä turvallisuusajattelua sekä kansalaisten turvallista elinympäristöä.

Kehityskuvaaja

	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Rikoslakirikosten määrä, enintään	522 851	535 000	530 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100)	89,7	94,0	94,0
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100)	128,5	138,0	138,0

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitos osallistuu omalta osaltaan kansallisen kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen tavoitteena, että Suomi on Euroopan turvallisin maa.

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on:

1. Suomen rajaturvallisuus on parhaalla tasolla Euroopassa. Turvallisimmat ja sujuvimmat liikenneyhteydet Venäjän ja Euroopan unionin välillä kulkevat Suomen rajojen kautta. Rajavartiolaitoksen panos Euroopan unionin ulkorajastrategian kehittämisessä ja eurooppalaisen yhteisvastuun toteuttamisessa on vahva.
2. Rajavartiolaitoksen toiminta lisää monipuolisesti ihmisten jokapäiväistä turvallisuutta, erityisesti rajaseudulla ja saaristossa.
3. Suomen meripelastusjärjestelmä on Itämeren luotettavin. Johtamis- ja toimintavalmius on merellisten monialaonnettomuuksien varalta hyvä. Rajavartiolaitoksen panos EU:n meripolitiikan toimeenpanossa ja merellisen ympäristöturvallisuuden edistämiseksi on vahva.
4. Rajavartiolaitos kykenee toimimaan yhteiskunnan turvaamiseksi kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, myös sodan aikana. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin luonnonoloissa.

Tunnusluku/mittari¹	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)	100	102	105
Vaikuttavuus (ind)	100	102	101
Kustannusvaikuttavuus (ind)	100	102	109

Pelastustoimi

Pelastustoimen keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja palokuolemia. Onnettomuuksien tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa nopeaa ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Tunnusluku	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tulipalojen määrä (pl. metsä- ja maastopalot) (kpl)	12 250	<12 000	<11 000

¹Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitearvot on määritelty ensimmäistä kertaa vuoden 2009 talousarvioesitykseen. Vuoden 2009 toteutuma indeksoidaan arvoksi 100. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden osa-alueiden vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden raportointi tehdään valtion tulostietojärjestelmässä (Netra).

— josta rakennuspalojen määrä (kpl)	6 230	<5 600	<5 400
Palokuolemien määrä, enintään (hlö)	103	< 81	<73
Rakennuspalosta aiheutuneiden palovahinkojen korvauksen arvo, milj. euroa ²	190	<150	<160
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä ³	-	-	95,0

Hätäkeskustoiminta

Suomessa on vuonna 2015 yhtenäinen, verkottunut ja luotettava valtakunnallinen Hätäkeskuslaitos, joka ensimmäisenä lenkinä vastaa avun tarpeeseen viipymättä ja ammattitaitoisesti.

Tunnusluku	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Hätäkeskus vastaa hätäpueluun nopeasti			
Hätäpueluun vastataan 10 sekunnissa (x %:ssa hätäpueluista)	91	90	90
Hätänumeroon soittaneet ovat tyytyväisiä hätäkeskuslaitoksen palveluihin			
Hätänumeroon soittaneiden tyytyväisyys hätäkeskusten tuottamiin palveluihin (asteikolla 1—5), vähintään	4,38	4,40	4,50

Maahanmuutto

Toteutetaan aktiivista ja vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa lainsäädäntöä tarpeen mukaan uudistamalla ottaen huomioon työvoiman tarve, maahanmuuttajien moninaiset lähtökohdat ja tarpeet sekä kansainväliset velvoitteet. Hallittua maahanmuuttoa edistetään. Vahvistetaan laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan vastaista toimintaa laaja-alaisen viranomaisyhteistyön ja verkostoitumisen kautta. Varmistetaan kansainvälisen suojelun velvoitteiden toteutuminen turvapaikkamenettelyssä ja vastaanotossa. Panostetaan kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntaan siirtymisen nopeutumiseen. Parannetaan kotoutumisen vaikuttavuutta sekä aiempaa useampien maahanmuuttajaryhmien kotoutumisedellytyksiä, kehitetään uusia tarvevastaavia toimintamalleja sekä tehostetaan hallinnollista ja sisällöllistä ohjausta.

Tunnusluku	2009 toteutuma	2010 tavoite	2011 tavoite
Maahanmuutto			
— työntekijän oleskelulupa	54	50	40
— oleskelulupa, opiskelija	26	30	30
Kansainvälinen suojelu			
— turvapaikka (kaikki)	149	170	185
— normaali menettely	235	250	240
— nopeutettu menettely	95	90	90
Kansalaisuushakemukset (kaikki)	410	400	300
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (%)	99,3	>95	>95
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa, keskimäärin enintään kk	5,6	2,0	2,0

Tuottavuusohjelman vaikutukset

²Lähde: FK

³Lähde: Gallup-tutkimus, joka toteutetaan joka kolmas vuosi. Vuoden 2005 toteutuma: 97 % asukkaista.

Sisäasiainministeriön hallinnonalalla toteutetaan hallituksen linjausten mukaisesti tuottavuustoimia, joiden yhteenlaskettu henkilöstötarvetta vähentävä vaikutus vuonna 2011 on arviolta 31 henkilötyövuotta.

Tasa-arvovaikutukset

Sisäasiainhallinnon kaikessa toiminnassa sukupuolinäkökulma pyritään ottamaan huomioon. Jokaisen ihmisen tasa-arvoinen ja syrjimätön kohtelu on kaiken toiminnan lähtökohta ja jokaisen perusoikeus. Etnisten suhteiden, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä rasismin ehkäisy otetaan huomioon annettavassa koulutuksessa. Toiminnallisen tasa-arvotyöryhmän johdolla valmistellaan vuoden 2010 aikana toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma, jota toteutetaan vuonna 2011. Laillisuusvalvontaa ja oikeudellisen päätöksenteon laadunvalvontaa kehitetään edelleen sen varmistamiseksi, että kaikki ihmiset saavat hallintomenettelyssä, hallintolainkäytössä ja rikosten esitutkimamenettelyssä tasapuolisen kohtelun sukupuoleen, ikään, rotuun, kansalaisuuteen ja etniseen taustaan katsomatta. Hallinnonalan pääluokan määrärahojen kohdentumista tasa-arvonäkökulmasta ei ole systemaattisesti tutkittu eikä tästä ole toteutettu ulkopuolisia arviointeja.

Tuloskeskustelujen ja toimintakertomusraportoinnin yhteydessä ministeriön eri osastot ja erillisyyksiköt raportoivat hallituksen tasa-arvo-ohjelman, ministeriön henkilöstöpoliittisen tasa-arvosuunnitelman sekä yhdenvertaisuuslinjausten ja -suunnitelman toteutumisesta ja toteutumiseksi käynnistetyistä toimenpiteistä.

Rajavartiolaitos ottaa yhdenvertaisuussuunnitelmansa mukaisesti moniperusteisen syrjinnän huomioon ihmiskaupan vastaisen tarkennetun toimintasuunnitelman toimeenpanossa korostaen suunnitelman uhrilähtöistä lähestymistapaa sekä lapsi- ja sukupuolinäkökulmaa.

Turvapaikanhakijoista valtaosa on miehiä, joten turvapaikanhakijoiden vastaanoton kustannukset kohdentuvat enemmän miehiin kuin naisiin. Vastaanottokeskukset pyrkivät toiminnassaan ottamaan huomioon tasa-arvon turvapaikanhakijoiden kohtelussa sekä naisten ja lasten aseman mahdollisena haavoittuvassa asemassa olevana ryhmänä. Vastaanottokeskuksen järjestämässä opetustoiminnassa pyritään tuomaan esille suomalaisen yhteiskunnan perusarvoja, kuten tasa-arvoa. Pakolaiset tai oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat voivat hakea perheenyhdistämistä saadakseen perheenjäsenensä Suomeen. Perheenyhdistämisen myötä sukupuolierot tasoittuvat jossain määrin, kun yksin turvapaikkaa hakeneet perheelliset miehet voivat saada perheensä Suomeen. Näin ollen kunnille maksettavat korvaukset pakolaisten kuntaan sijoittamisesta kohdentuvat turvapaikanhakijoita tasaisemmin naisten ja miesten kesken. Suomeen vuosittain tulevien kiintiöpakolaisten valinnassa kiinnitetään huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin naisiin ja lapsiin.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2009—2011

	v. 2009 tilinpäätös 1000 €	v. 2010	v. 2011 esitys 1000 €	Muutos 2010—2011	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Hallinto	118 930	90 767	92 264	1 497	2
01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 128	22 042	21 725	- 317	- 1
(02.) Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	100	—	—	—	—

	v. 2009 tilinpäätös 1000 €	v. 2010		Muutos 2010—2011	
		varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2011 esitys 1000 €	1000 €	%
03. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 234	1 092	271	- 821	- 75
20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	1 561	4 711	4 711	—	—
21. Sisäasiainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	—	—	351	351	0
22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	12 358	8 656	10 540	1 884	22
29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	53 736	53 100	53 500	400	1
65. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)	1 813	1 166	1 166	—	—
10. Poliisitoimi	664 542	682 304	686 308	4 004	1
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	664 542	679 804	682 808	3 004	0
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)	—	2 500	3 500	1 000	40
20. Rajavartiolaitos	224 310	239 381	245 901	6 520	3
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	219 511	220 671	220 991	320	0
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)	4 799	18 710	24 910	6 200	33
30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset	81 558	87 216	87 738	522	1
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	15 970	14 344	14 029	- 315	- 2
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	55 588	55 956	58 693	2 737	5
20. Erityismenot (arviomääräraha)	—	3 406	3 406	—	—
31. Pelastustoimen valtionavustukset (siirtomääräraha 2 v)	—	3 510	3 510	—	—
43. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	10 000	10 000	8 100	- 1 900	- 19
40. Maahanmuutto	142 655	170 092	202 803	32 711	19
01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 668	17 581	14 763	- 2 818	- 16
(02.) Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha)	—	—	—	—	—
03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	—	1 359	861	- 498	- 37
20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)	—	376	376	—	—
30. Valtion korvaukset kunnille (arviomääräraha)	4 956	79 349	100 066	20 717	26
63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	119 032	71 427	86 737	15 310	21
Yhteensä	1 231 995	1 269 760	1 315 014	45 254	4
Henkilöstön kokonaismäärä	15 492	15 759	15 432		

01. Hallinto

Selvitysosa:

Sisäasiainministeriö

Sisäasiainministeriön vision mukaan Suomi on Euroopan turvallisin maa, jossa ihmiset ja eri väestöryhmät kokevat yhteiskunnan yhdenvertaisena ja oikeudenmukaisena.

Sisäasiainministeriö toteuttaa hallitusohjelman mukaisesti poliisitoimen, Rajavartiolaitoksen, pelastustoimen, Häätäkeskuslaitoksen sekä maahanmuuttophallinnon ja kotouttamisen strategisia tavoitelinjauksia ja toiminnallisia tulostavoitteita, jotka on tarkemmin kerrottu pääluokan eri lukujen perusteluissa.

Toteutetaan valtioneuvoston hyväksymää, sisäasiainministeriön johdolla valmisteltua sisäisen turvallisuuden ohjelmaa. Ohjelmassa kuvataan sisäisen turvallisuuden keskeiset haasteet. Tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisin maa vuonna 2015. Ohjelmassa määritellään poikkihallinnolliset linjaukset ja toimenpiteet, joiden avulla tavoitteeseen pyritään. Tehokkaita toimenpiteitä kohdistetaan ohjelman mukaan esim. rasististen rikosten selvittämiseen, tietoverkkorikollisuuden torjuntaan, lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan, suuronnettomuuksien hallintaan sekä syrjäytymisen torjuntaan.

Siviilikriisinhallinta

Edistetään Suomen valmiuksia osallistua kansainvälisen kriisinhallinnan tehtäviin toimeenpanemalla tehokkaasti valtioneuvoston elokuussa 2008 hyväksymä Suomen siviilikriisinhallinnan kansallinen strategia ottamalla huomioon turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon sekä kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategian linjaukset. Kansallisessa strategiassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti vahvistetaan siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksia vastaamaan Suomen osallistumistasoa tiivistämällä yhteistyötä sotilaallisen ja siviilivoimavarojen käytössä, tehostamalla kokonaisvaltaisuutta siviilikriisinhallintatoiminnoissa sekä yhteen sovittamalla siviilikriisinhallinnan kansallisia valmiuksia valtioneuvostotasolla. Siviilikriisinhallinnan asiantuntemusta tehostetaan EU-tasolla lähettämällä asiantuntija Suomen EU-edustustoon.

Siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian pohjalta ylläpidetään ja kehitetään siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksia osana Suomen osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan.

Pelastusopiston yhteydessä toimiva Kriisinhallintakeskus vastaa kokonaisvaltaisesti siviilikriisinhallinnan operatiivisesta toiminnasta: koulutuksesta, rekrytoinnista, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta, materiaali- ja logistiikkavalmiuksista sekä vaadittavasta tilannekuvasta.

Kriisinhallintakeskuksen ja Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen (FINCENT) kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan osaamiskeskuksen järjestämällä yhteisellä koulutuksella ja tutkimustoiminnalla tiivistetään ja syvennetään yhteistyötä sotilaallisen kriisinhallinnan kanssa liittyen edellä mainittuun eri hallinnonalojen väliseen yhteistyön tiivistämiseen.

01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 725 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksiin liittyvään toimintaan ja EU-rahastojen tuella toteutettavien siviilikriisinhallintahankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

- 2) EU:n hyväksymien ja rahoittamien hankkeiden maksamiseen ja
- 3) EU:n Progress-ohjelman kansallisen syrjinnän vastaisen hankkeen sekä maahanmuuton ja kotouttamisen kehittämisestä aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat tulostavoitteet vuodelle 2011:

Tuotokset ja laadunhallinta

- Ministeriön strategiatyö on tavoitteellista ja toimintaa ohjaavaa. Jatketaan ministeriön strategiatyön kehittämistä osana sen toimeenpanoa.
- Ministeriön toimialan ohjaus edistää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumista.
- Toimitaan hallinnonalan osalta sekä muiden ministeriöiden kanssa yhteistyössä hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi sellaisten toimintasektoreiden osalta, joiden voidaan katsoa kuuluvan ensisijaisesti sisäasiainministeriön vastuualueelle.
- Ministeriön ja sen hallinnonalan toiminnan ja talouden suunnittelu sekä seuranta on systemaattista ja kokonaisvaltaista.
- Ministeriön lainsäädäntötyö täyttää valtioneuvoston asettamat laatuvaatimukset. Vahvistetaan suunnitelmallisuutta, yhteistyötä ja osaamista lainsäädännön valmistelussa.

Toiminnallinen tehokkuus

- Luodaan edellytyksiä ministeriön tuottavuuden paranemiselle. Toteutetaan ministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelman mukaisia hankkeita.

Henkisten voimavarojen kehittäminen

	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Henkilötyövuodet	272	232	229
Sairauspoissaolot (pv/htv)	10,8	8,5	8,5
Työtyytyväisyysindeksi (1–5)	3,6	3,5	3,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2009 toteutuma	2010 budjetoitu	2011 varsinainen talousarvio
Bruttomenot	21 989	22 942	22 625
Bruttotulot	656	900	900
Nettomenot	21 333	22 042	21 725
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 794		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 803		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palvelukeskuksen tuottavuusvähennys	-11
Tuottavuusvähennys	-330
Työnantajan keva-maksun alennus	90
Siviilikriisinhallinta	-135

Palkkojen tarkistukset	214
Siirto momentille 26.40.01 (2 htv)	-125
Muu muutos	-20
Yhteensä	-317

2011 talousarvio	21 725 000
2010 talousarvio	22 042 000
2009 tilinpäätös	24 128 000

(02.) *Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

2009 tilinpäätös	100 000
------------------	---------

03. *Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 271 000 euroa.

Selvitysosa: Hallinnon tietotekniikkakeskus HALTIK tuottaa sisäasiainministeriön hallinnonalalle sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton tarvitsemia tieto- ja viestintätekniisiä palveluita. Palvelukeskus vastaa tietoteknisistä peruspalveluista, tietotekniikkaan liittyvistä asiantuntijapalveluista sekä turvaklusteripalveluiden toteuttamisesta palvelusopimukseen perustuvalla tilaaja-tuottaja -periaatteella.

HALTIK vastaa julkisen hallinnon verkkoturvallisuushankkeen (TUVE) sisäasiainministeriön hallinnonalan osahankkeen TUVE-tietoverkkopalvelut -projektista. Projektin kohteena on turvallisuusverkkoon liittyvä palveluoperaattoritoiminta ja sen vaatimien kriittisten palveluiden kehittäminen sekä erikseen määriteltyjen muiden palveluiden tuottaminen ja sovittaminen TUVE-ympäristöön.

HALTIK:n palvelutuotannon menojen kokonaismäärän vuonna 2011 arvioidaan olevan yhteensä 43,5 milj. euroa. Lisäksi HALTIK tuottaa erikseen asiakkailta laskutettavia projektipalveluita sisäasiainministeriön hallinnonalalle noin 12,2 milj. eurolla sekä TUVE-hankkeelle noin 41,8 milj. eurolla. HALTIK:n toiminta rahoitetaan kokonaan vuonna 2011 palvelusopimukseen perustuvilla palvelumaksuilla.

Palvelusopimuksilla tuotetaan asiakasvirastojen tietojärjestelmien ylläpitoa ja kehittämistä sekä niihin liittyviä palveluja. Edellisen lisäksi HALTIK vastaa poliisin kehityshankkeiden ja julkisen hallinnon verkkoturvallisuushankkeen toteutuksesta.

HALTIK:n toimitilahanke (HATO) toteutetaan vuoden 2011 loppuun mennessä. HALTIK jatkaa vuonna 2010 toimipisteverkostonsa keskittämistä 26 paikkakuntaan. Keskittäminen edellyttää uusien toimitilojen vuokraamista sekä niiden varustamista.

HALTIK:n tulostavoitteet vuodelle 2011 ovat:

Tulosmittarit	2009 toteutuma	2010 tavoite	2011 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Asiakastytyväisyys	2,68	2,9	3,2
Keskeisten järjestelmien saatavuus virka-aikana (%)	99,87	99,8	99,8
Keskeisten järjestelmien saatavuus 24/7 (%)	99,45	99	99
I-tasolla ratkaistujen virka-aikana osoitettujen palvelupyyntöjen osuus	28,27	33	33

kaikista palvelupyynnöistä (%)			
Palvelutasojen saavuttaminen (%)	96,64	95	95
Suoritteet			
Tuettujen työasemien määrä	14 350	15 000	15 000
Käsiteltyjen palvelupyyntöjen määrä	136 000	136 000	136 000
Käsiteltyjen puheluiden määrä	1 557 618	2 370 000	2 370 000
Tuottavuus			
Aluepalvelulle kohdistetun palvelupyynnön suorittaminen etähallinnalla (%-osuus kaikista aluepalvelulle kohdistetuista tehtävistä)			30
Toimipisteverkoston kehittäminen (paikkakuntien lkm)			26
Tuottavuusvähennysten toteutuminen (virat)	1	4	3
Palveluiden oston ja investointien osuus kokonaisbudjetista (%) (ilman TUVE-rahoitusta)	39,9	38,1	39,9
HALTIKIn hallinnolliset menot/kokonaismenot (%)	12,2	11,5	10,3
Tuetut vakioidut työasemat/lähitukihenkilöstön määrä	153	149	149
Taloudellisuus			
HALTIKIn henkilötyövuoden hinta (€)	53 828,70	55 800,00	56 000,00

	2009 toteutuma	2010 tavoite	2011 tavoite
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet, lkm	317,1	355	353
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	79,1	79,3	79,3
Henkilöstö yhteensä, lkm	335	370	368
— josta vakinaisessa palvelussuhteessa	274	277	277
Naisia, %-osuus	30	34	34

Keskeisten järjestelmien määritykset ja saatavuudet on kuvattu HALTIKIn palvelukuvauksissa ja niiden liitteissä. Kriittisten järjestelmien määritykset ja saatavuudet on kuvattu HALTIKIn ja asiakkaan palvelusopimuksessa.

Asiakastyytyväisyyttä seurataan asiakasvirastoihin kohdistetulla kyselyllä. Muita palvelukykyä ja laatua kuvaavia mittareita seurataan joko järjestelmistä saatavilla mittaritiedoilla tai palvelutuotannon raporttien tietojen perusteella. HALTIKIn vastuulla olevien projektien etenemistä arvioidaan puolueettomilla laatukselmoineilla.

HALTIKIn toimintaa kuvaavia mittareita kehitetään vuoden 2011 aikana vastaamaan paremmin keskuksen toiminnan kuvausta. Mittareiden kehittäminen on osa keskuksen toiminnan vakiinnuttamista.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)			
	2009 toteutuma	2010 budjetoitu	2011 varsinainen talousarvio
viittaus puuttuu			
Bruttomenot	38 448	82 080	97 671
Bruttotulot	15 824	80 988	97 400
Nettomenot	22 624	1 092	271
Siirtyvät erät			
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 610		

Yllä olevat luvut pitävät sisällään palvelutuotannon ja hankkeiden lisäksi myös TUVE-tietoverkkopalvelut -projektin.

Bruttomäärärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)		€
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		900

Henkilöstökulut	21 500
Vuokrat	2 400
IT-palvelut	43 800
Muut palvelut	18 600
Matkakulut	900
Muut kulut (sis. lisenssit)	5 000
Investoinnit	4 400
Yhteensä	97 500

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
VES	-1 307
Palkantarkistukset	171
Määräraha ei-maksulliseen toimintaan	100
Keva-maksun alennus ja poisto	245
Muu muutos	-30
Yhteensä	-821

2011 talousarvio	271 000
2010 talousarvio	1 092 000
2009 tilinpäätös	25 234 000

20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 711 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon runkoverkon ja ministeriön lähiverkon sekä yhteiskäytössä olevien tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämismenoihin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö	€
Palvelusopimus	3 100 000
Strateginen ohjaus	350 000
Asiankäsittelyjärjestelmät	400 000
Julkaisujärjestelmät	400 000
Muut järjestelmät	40 000
Sähköinen asiointi	50 000
Tietoturvallisuus	50 000
Lähiverkko	250 000
Muut tietohallintomenot	71 000
Yhteensä	4 711 000

2011 talousarvio	4 711 000
2010 talousarvio	4 711 000
2009 tilinpäätös	1 561 000

21. Sisäasiainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 351 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen sekä
- 2) enintään 2 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin tuottavuustoimien edistämiseksi.

Selvitysosa: Momentille on koottu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteistä aiheutuneita säästöjä vastaavat määrärahat. Määrärahaa on tarkoitettu käyttämään tuottavuutta edistävien hankkeiden rahoittamiseen. Määrärahaa voivat käyttää myös hallinnonalan virastot hankkeissa, joista on erikseen sovittu sisäasiainministeriön kanssa.

2011 talousarvio 351 000

22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 540 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin mukaisiin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan yleisohjelman 2007—2013 alaisten rahastojen mukaisesti toteutettaviin hankkeisiin (Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 435/2007/EY, 573/2007/EY, 574/2007/EY, 575/2007/EY)
- 2) teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan ja näihin tehtäviin kohdennettavan sisäasiainministeriön hallinnonalan eri virastojen, enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan, henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) hankkeisiin sisältyvien arvonlisävero-osuuksien maksamiseen ja
- 4) siirtomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan muutettavaksi 3-vuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskeva yleisohjelma koostuu neljästä rahastosta: Euroopan pakolaisrahasto, paluurahasto, ulkorajarahasto sekä kotouttamisrahasto. Yleisohjelman hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä koskevat jäsenvaltion velvollisuudet on määritelty rahastoja koskevissa päätöksissä. Sisäasiainministeriö vastaa rahastojen kansallisesta hallinnoinnista. Rahastoille yhteisen kansallisen hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen mukaisesti ministeriöön on nimetty vastu-, todentamis- ja tarkastusviranomaiset.

Rahastosta myönnetään tukea pääsääntöisesti enintään kolme vuotta kestäville hankkeille. Euroopan yhteisöjen komissio on määrittänyt Suomelle seuraavat rahastokohdattaiset osuudet vuodelle 2011.

Rahastojen vuoden 2011 rahoituskehys	€
Pakolaisrahasto	1 486 000
Ulkorajarahasto	6 837 000
Kotouttamisrahasto	1 156 000
Paluurahasto	1 061 000
Yhteensä	10 540 000

Kansallinen vastinrahoitus on budjetoitu momenteille 26.01.01, 26.10.01, 26.20.01 ja 70 sekä 26.40.01, 03 ja 63. Komissiosta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.98.

Hankkeille tältä momentilta maksettavaan EU:n tukiosuuteen on mahdollista sisällyä arvonlisäveroa. EU:n tukiosuus maksetaan hankkeille pääsääntöisesti kahtena ennakkomaksuna ja yhtenä loppumaksuna, jolloin tukikelpoisten kustannusten raportointi (ml. alv-menot) tapahtuu jälkikäteen eikä alv-osuuden arvioiminen etukäteen ole mahdollista.

Rahoitusohjelmilla pyritään edistämään Haagin ohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista.

Pakolaisrahastosta tuetaan turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteiden kehittämistä, turvapaikkaprosessia, pakolaisten uudelleensijoitusohjelmia ja pakolaisten integroitumista yhteiskuntaan.

Ulkorajarahastosta tuetaan toimia, joilla kehitetään maahantuloa edeltäviä tarkistuksia, viisumien myöntämistä rajoilla, maahantulon sujuvuutta siihen oikeutetuille henkilöille, laittoman maahantulon vähentämistä ja yhteistyötä kolmansien maiden kanssa.

Kotouttamisrahasto kohdentuu kolmansien maiden kansalaisten maahanmuuttoon ja integraation tukemiseen pois lukien pakolaiset (myönteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat, kiintiöpakolaiset ja tilapäistä suojelua saavat henkilöt). Rahaston avulla kehitetään kansallisia maahanmuuttostrategioita niin, että integraatio nähdään kaksisuuntaisena prosessina, jossa sekä uusien tulijoiden valmiuksia integroitua että vastaanottavan maan kykyä tuottaa heidän tarvitsemiaan palveluita kehitetään tasapuolisesti ja vaikutetaan myönteisen asenneilmaston syntymiseen.

Paluurahasto on tarkoitettu laittomasti maassa oleskelevien ulkomaalaisten palauttamiseen, turvapaikanhakijoiden, jotka eivät ole vielä saaneet päätöstä, vapaaehtoisen paluun tukemiseen ja pakolaisten vapaaehtoisen paluun avustamiseen. Tavoitteena on ns. integroitu ja tehokas paluustrategia, jossa eri vaiheiden toimenpiteet (yhteistyö edustustojen ja kolmansien maiden maahanmuuttoviranomaisten kanssa, informaation jakaminen, paluu/palauttamisprosessi ja uudelleenintegroitumisen tukitoimet) nivoutuvat tulokselliseksi kokonaisuudeksi.

2011 talousarvio	10 540 000
2010 talousarvio	8 656 000
2009 tilinpäätös	12 357 999

29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 500 000 euroa.

2011 talousarvio	53 500 000
2010 talousarvio	53 100 000
2009 tilinpäätös	53 736 313

65. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 166 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, FATF⁴, Schengen C-SIS⁵, SISNET⁶, FIUNET⁷, Egmont⁸, IGC⁹, IOM, ICMPD¹⁰, COSPAS-SARSAT ja Prüm) jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Poliisin kansainvälisessä yhteistyössä ja sen kehittämisessä erityinen pääpaino on EU:n puitteissa suoritettavalla poliisiyhteistyöllä sekä lainsäädännön että käytännön toiminnan tasolla. Huomiota kiinnitetään myös lähialueyhteistyön, YK:n ja Euroopan neuvoston sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden piirissä tapahtuvaan poliisin toimialaan liittyvään kehitykseen.

IGC:ssä käsitellään kaikkia kansainvälisten maahanmuuttovirtojen hallintaan liittyviä merkittäviä kysymyksiä. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on hallitustenvälinen järjestö, joka harjoittaa laaja-alaista siirtolaisuuteen liittyvää toimintaa. ICMPD on riippumaton hallitustenvälinen tutkimuslaitos. Se pyrkii edistämään kestävästä maahanmuuttopolitiikkaa ja keskittyy Länsi- ja Itä-Euroopan kannalta tärkeisiin maahanmuuttokysymyksiin ja toimii Budapest-prosessin sihteeristönä.

Määrärahan arvioitu käyttö	€
Interpol	536 000
FATF	25 000
Schengen C-SIS	90 000
SISNET	45 000
FIUNET	30 000
Egmont	15 000
IGC	80 000
IOM	270 000
ICMPD	5 000
COSPAS-SARSAT	45 000
Prüm	25 000
Yhteensä	1 166 000

2011 talousarvio	1 166 000
2010 talousarvio	1 166 000
2009 tilinpäätös	1 813 000

10. Poliisitoimi

Selvitysosa: Poliisi turvaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä estää ennalta rikoksia, selvittää niitä ja saattaa ne syyteharjintaan.

Poliisitoiminnan eri osa-alueiden tuloksellisella toiminnalla osaltaan vaikutetaan siihen, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maa.

⁴FATF=Financial Action Task Force

⁵C-SIS=Communication-Schengen Information System

⁶SISNET=Schengen Information System Network

⁷FIUNET=Financial Intelligent Unit Network

⁸Egmont Group=rahanpesuun liittyvä ryhmä, jonka sihteeristö toimii Torontossa, Kanadassa

⁹IGC=Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia

¹⁰ICMPD=International Centre for Migration Policy Development

Poliisin toimintaa painotetaan rikollisuutta ennalta estävään suuntaan. Poliisi toimii asiakaslähtöisesti ja eettisesti korkeatasoisesti niin, että kansalaisten luottamus toimintaan säilyy. Rikosten selvitystaso ei laske. Väkivaltarikollisuuden torjunnassa painotetaan lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa rikollisuutta sekä lähisuhdeväkivaltaa. Harmaan talouden ja talousrikollisuuden kokonaismäärä lisääntyy yleisen taloustilanteen vuoksi. Talousrikostorjunnan vaikuttavuutta parannetaan. Järjestäytyneen rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden toimintaedellytykset heikkenevät. Poliisi puuttuu rasistisia piirteitä omaavaan rikollisuuteen aktiivisesti.

Yleisen turvallisuuden tunteen taso pidetään hyvänä ja kansalaiset luottavat poliisiin ja sen kykyyn ennalta estää, paljastaa ja selvittää rikoksia.

Lupahallinnon vaikuttavuus kasvaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisessä, rikostorjunnassa sekä liikenneturvallisuudessa. Lupahallinto vaikuttaa osaltaan siihen, että yksityinen turva-ala, maahanmuutto ja asehallinto ja toimivat luotettavasti ja yhteiskunnan turvallisuusintressit huomioiden. Poliisi noudattaa päätöksenteossaan hyvän hallinnon periaatteita. Lupapalvelut toimivat kustannustehokkaasti, taloudellisesti ja tuottavasti. Poliisi lisää sähköisesti vireillepantavia lupa-asioita, ajanvarauksen käyttömahdollisuuksia ja yhteispalvelua.

Poliisin kansainvälisen toiminnan peruslähtökohtana on tukea ja edistää yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä sekä turvata Suomeen ulottuvan ja Suomesta käsin toimivan kansainvälisen rikollisuuden ennalta ehkäisyä, selvittämistä ja syyteharkintaan saattamista. Kansainvälisen poliisiyhteistyön keinoin vaikutetaan siihen, että sen maan viranomaiset pystyvät itse torjumaan rikollisuutta, jonka vaikutukset muutoin ulottuisivat Suomen alueelle.

Poliisi pyrkii aktiivisesti siihen, että koko maahan on laadittu ajanmukaiset ja vahvistetut alueelliset turvallisuussuunnitelmat, joissa määritellään konkreettisia toimenpiteitä yleisten paikkojen häiriökäyttäytymisen ja väkivallan vähentämiseksi. Suunnitelmissa luodaan myös toimivia yhteistyömuotoja perhe- ja läheisväkivallan ennalta estämiseksi ja alkoholihaittojen vähentämiseksi. Suunnitelmissa käsitellään erityisesti harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalvelujen järjestämistä.

Poliisin toimivaltuuksien sääntelyä selkeytetään toteuttamalla esitutkintalain, pakkokeinolain ja poliisilain kokonaisuudistus.

Poliisin tietojärjestelmien kokonaisuudistukseen (Halti - Patja) liittyen toteutetaan vuoden 2011 kesäkuun loppuun mennessä ase- ja turvallisuusalan valvontarekisterit sekä rahankeräysrekisteri, Turva-ase ja Rabita -järjestelmäkokonaisuuden uudistamishanke. Vuonna 2009 käynnistettyä poliisiasiantietojärjestelmän uudistamista (Vitjahanke) jatketaan, tavoitteena on uuden järjestelmän käyttöönotto 2013. Kokonaisuudistuksen toteuttaminen on edellytys uusien, kansalaisille suunnattujen palveluiden käyttöönotolle sekä poliisin tuottavuustavoitteiden saavuttamiselle. Kansalaisten sähköistä asiointia poliisin kanssa tehostetaan mahdollistamalla uusien lupien anominen ja maksaminen sähköisesti jo vireillepanovaiheessa.

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 682 808 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös

1) EU:n hyväksymien ja rahoittamien poliisitoimeen liittyvien hankkeiden maksamiseen

2) poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (1177/2009) 2 §:n nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö asettaa poliisille seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Valvonta- ja hälytystoiminta

Yleisen turvallisuuden taso ja ihmisten kokema turvallisuuden tunne sekä hälytyspalveluiden saatavuus eivät heikkene ja liikenteen riskikäyttäytyminen vähenee muun muassa tietojohdoisella toiminnalla. Poliisi pystyy yhdessä muiden turvallisuusalan toimijoiden kanssa ennakoimaan tulevaisuutta ja kohdistamaan ennakoivat toimet ja voimavarat turvallisuuden kannalta kriittisiin kohtiin. Laittoman maahantulon tilanne pysyy Suomessa hallittuna ja toimenpiteet laittoman maahantulon torjumiseksi ovat uskottavia ja tehokkaita.

	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Valvonta			
Tuottavuus			
Tuottavuus (yjt-tehtävät/htv)	320	345	357
Taloudellisuus			
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	189 656	199 068	216 580
Henkilötyövuodet	3 124	3 130	3 100
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	233 450	230 680	234 257
Taloudellisuus (kustannukset/yjt-tehtävät), euroa	233	214	211
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen kotiväkivaltaan puuttumisessa, arvosana 4—10	-(*)	7,68	7,70
Onnistuminen liikennevalvonnassa, arvosana 4—10	-(*)	7,85	7,85
Poliisissä partiointi, arvosana 4—10	-(*)	7,44	7,50
Ulkomaalaisvalvontaan käytetty työaika, htv	9,5	12,0	12,0
Turvapaikkatutkinnan tutkinta-aika, päätetyt jutut, keskiarvio, vrk	66	30	20
Suoritteet			
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä, kpl	1 000 518	1 080 000	1 108 000

*) Poliisibarometria ei toteutettu vuonna 2009. Vuoden 2008 arvosana oli kotiväkivaltaan puuttumisen osalta 7,68, liikennevalvonnassa 7,77 ja partioinnissa 7,44.

	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Hälytystoiminta			
Tuottavuus			
Tuottavuus (hälytystehtävät, määrä/htv)	1 061	1 027	1 053
Taloudellisuus			
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	54 987	66 907	65 327
Henkilötyövuodet	943	1 052	1 052
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	67 194	79 930	70 671
Taloudellisuus (kustannukset/hälytystehtävät A+B), euroa	79,6	89,0	78,0
Palvelukyky ja laatu			
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min	12,4	12,0	10,0 ^(*)
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min	22,5	21,0	18,0 ^(*)
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, arvosana 4—10	- ^(**)	7,68	7,70
Suoritteet			
Hälytystehtävien määrä, kpl, enintään	1 000 518	1 080 000	1 108 000
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät, lkm	19 781	18 000	18 000
A ja B hälytystehtävien määrä, kpl, enintään	843 663	900 000	906 000

Rikostorjunta

Kansalaisten luottamus poliisiin kykyyn ehkäistä, paljastaa ja selvittää rikoksia on korkea. Ennalta estävällä toiminnalla pyritään vähentämään erityisesti väkivaltarikollisuutta. Järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä heikennetään ja rikollisryhmien määrää vähennetään.

Poliisin hallintorakennemuutos ja rikostorjunnan toimintojen uudelleen järjestäminen parantavat poliisin palvelukykyä, mahdollistavat erikoisosaamisen keskittämisen, nostavat rikosten selvitysprosenttia ja nopeuttavat juttujen käsittelyä. Tehostamistoimilla kompensoidaan muun muassa rikostorjuntaan kohdistuvia henkilöstövähennyksiä siten, että rikostorjunnan tuloksellisuus säilyy edellisvuosien tasolla. Paikallistuntemus säilyy rikostutkinnassa ja päivittäisrikokset tutkitaan omalla alueella. Rikostorjunnassa sovelletaan tietojohdoista poliisitoimintaa ja etenkin juttujen sarjoittamisessa hyödynnetään tietojen analysointia. Järjestäytyneitä rikollisuutta torjutaan tiiviillä yhteistyöllä tullin ja rajavartiolaitoksen kanssa sekä toimivalla kansainvälisellä yhteistyöllä.

Rikostorjunta vastaa herkästi toimintaympäristön muuttuviin tarpeisiin ja kykenee estämään ennalta rikoksia, paljastamaan piilossa olevaa rikollisuutta sekä toteuttamaan rikosvastuuta.

Rikostorjunta	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/htv)	84	88	89
Taloudellisuus			
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	264 232	259 488	283 349
Henkilötyövuodet	4 087	4 080	4 050
Rikostorjunnan kustannukset, 1 000 euroa	321 716	309 996	306 529
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset), euroa	939	861	851
Palvelukyky ja laatu			
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), %, vähintään	50,4	50,0	50,0
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), ka, vrk	86	86	90
Omaisuusrikosten selvitystaso, %, vähintään	38,9	37,0	38,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään	79,5	79,0	79,0
Päätettyjen talousrikosten tutkinta-aika, ka, vrk, enintään	295	295	295
Suoritteet			
Kaikki selvitetyt rikokset, määrä	731 648	600 000	700 000
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	343 921	340 000	340 000
Takaisin saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	35,3	40,0	50,0
Päätettyjen talousrikosten määrä	1 510	1 900	1 600
Avoimena olevien talousrikosten määrä	2 115	1 500	2 500
Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä	35 853	37 700	36 000
Poliisiin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	784	800	750

Lupapalvelut

Poliisin oma palveluverkosto, sähköiset palvelut, liikkuvat palvelut sekä yhteispalvelu muodostavat yhdessä poliisin lupapalvelujen palvelukokonaisuuden. Uudet lupapalveluprosessit tukevat päätösten yhdenmukaisuutta sekä sujuvaa ja oikeudenmukaista päätöksentekoa. Lupapalveluiden toiminnan ja vaikuttavuuden mittaamista kehitetään edelleen. Palvelujen laatu pysyy hyvällä tasolla. Lupahallinnon henkilökunnan osaamisesta ja jaksamisesta huolehditaan suunnitelmallisesti. Erityisesti ampumaseturvallisuuden parantamista sekä laillista maahanmuuttoa varmistavia oleskelulu-

pamenettelyitä tuetaan kehittämällä yhtenäisiä lupaprosesseja ja uudistamalla tietojärjestelmiä. Oleskelulupiin ryhdytään tallentamaan luvan haltijan sormenjäljet ja lisäksi henkilökorttien sormenjälkitallennukseen varaudutaan.

Vuonna 2011 myönnettyjen passien volyymi alkaa nousta, sillä vuoden 2006 passilain uudistuksessa passin voimassaoloaika muuttui kymmenestä vuodesta viiteen vuoteen. Toisaalta aselain muutoksen arvioidaan vähentävän myönnettyjen aselupien määrää ja ulkomaalaislain muutos siirtää työperäiseen maahanmuuttoon liittyvän päätöksenteon poliisilta Maahanmuuttovirastolle.

Lupapalvelut	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (poliisin myöntämät luvat/htv)	1 297	1 303	1 410
Lupapalvelujen tuottotavoite, 1 000 euroa	41 460	39 858	40 344
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet (*)	838	775	780
Lupapalvelujen kustannukset, 1 000 euroa	43 775	39 858	40 344
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin myöntämät luvat), euroa	40	39	37
Lupapalvelujen kustannusvastaavuus, %	95	100	100
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen lupapalveluissa, arvosana 4—10	_*	8,24	8,24
Suoritteet			
Poliisin myöntämät luvat yhteensä, kpl	1 086 797	1 025 000	1 100 000
— Passit	427 580	400 000	500 000
— Henkilökortit	77 702	60 000	60 000
— Ajoluvat	366 952	350 000	350 000
— Aseluvat	71 515	70 000	50 000
— Ulkomaalaisluvat	60 460	60 000	55 000
— Muut luvat	82 588	85 000	85 000

Poliisikoulutus

Poliisikoulutuksen tavoitteena on vastata poliisin henkilöstötarpeeseen. Valmistuneiden poliisien sijoittumista poliisivirkoihin edistetään.

Poliisikoulutus	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (poliisiksi valmistuvien määrä/koulutuksen htv:t)	1,45	1,25	1,15
Kokonaistyövuodet/poliisiksi valmistuvien määrä	0,66	0,81	0,70
Taloudellisuus			
Poliisikoulutuksen kokonaiskustannukset, 1 000 euroa	26 883	25 000	25 000
Henkilötyövuodet	215	219	218
Perustutkintokoulutuksen koulutuspäivän hinta, enintään, euroa	207	149	149
Poliisipäällystötutkinnon koulutuspäivän hinta, enintään, euroa	250	290	290
Palvelukyky ja laatu			
Perustutkintokoulutuksen läpäisyprosentti	96,5	97,5	97,5
Suoritteet			
Perustutkintokoulutukseen hakijoiden määrä, hlöä	2 014	2 200	2 000
Perustutkintokoulutuksen aloittaneiden määrä, hlöä	250	384	408
Perustutkintokoulutuksesta valmistuvien määrä, hlöä	325	273	250

Henkiset voimavarat

Poliisin henkilöstötarpeesta tehty pitkän aikavälin suunnitelma on päivitetty ja raportissa määriteltujen toiminnallisten tavoitteiden toimeenpano on aloitettu. Poliisin hal-

lintorakenneuudistuksen tavoitteiden toteutus on varmistettu toimivalla ja kevyellä johtamisrakenteella ja hyvällä muutosjohtamisella.

Henkiset voimavarat	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Henkilötyövuodet	10 703	10 599	10 643
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	73,6	74,0	74,0
Naisia, %-osuus	27,3	27,6	27,6
Poliisimiehet, htv	7 778	7 728	7 668
Naisia, %-osuus	12,8	13,0	13,2
Opiskelijat, htv	340	286	390
Naisia, %-osuus	25,0	25,0	25,0
Muu henkilöstö, htv	2 585	2 585	2 585
Naisia, %-osuus	71,2	71,0	71,0
Naisten %-osuus alipäällystössä, päällystössä ja päällikkö-tasolla	7,3	7,5	7,7

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)	2009 toteutuma	2010 budjetoitu	2011 varsinainen talousarvio
Bruttomenot	712 301	724 573	726 343
Bruttotulot	51 532	44 769	43 535
Nettomenot	660 769	679 804	682 808
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	33 702		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	37 283		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)	2009 toteutuma	2010 budjetoitu	2011 varsinainen talousarvio
Maksullisen toiminnan tuotot	46 635	44 025	42 535
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	49 567	44 025	42 535
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-2 932	-	-
Kustannusvastaavuus, %	94	100	100

Sm-kommentti: Maksulliseen lupapalvelutoimintaan käytetään vuonna 2011 yhteensä 565 henkilötyövuotta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Palvelukeskuksen tuottavuusvähennys	-628
Tuottavuustoimet	-1 121
Toimitilat	2 377
Kihlakuntahallinnon purkaminen	1 344
Määrärahatason muutos (kehyspäätös 13.3.2008)	-5 000
Turva-aserekisterihankkeen loppuunvienti	-900
Siirto momentilta 28.40.01 (2 htv)	49
Siirto momentilta 25.40.01 (4 htv)	155
VaEL-maksun muutokset	405
Palkantarkistukset	6 481
Keva-maksun alennus	2 320

Työttömien poliisien työllistäminen	-3 000
Talousrikostutkinta	-1 000
Hämeenlinnan poliisitalon rakentaminen	1 400
Muu muutos yhteensä	122
Yhteensä	3 004

2011 talousarvio	682 808 000
2010 talousarvio	679 804 000
2009 tilinpäätös	664 541 680

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) poliisin vastuulla olevien maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista
- 2) turvapaikanhakijoiden tulkkaus- ja käännöspalveluista ja
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksenteekijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin sekä
- 4) turvapaikanhakijoiden identiteetin ja kansalaisuuden varmistamisesta sekä iänmäärityksen ja kielitestien tekemisestä aiheutuviin kuluihin ja
- 5) turvapaikkatutkinnan valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden matka- ja majoituskustannusten korvaamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö	€
Maasta poistamiskuljetukset	2 200 000
Tulkkaus- ja käännöspalvelut	800 000
Noutokuljetukset	150 000
Henkilöllisyyden selvittäminen	100 000
Valmiusryhmän käyttö	250 000
Yhteensä	3 500 000

2011 talousarvio	3 500 000
2010 talousarvio	2 500 000
2009 tilinpäätös	

20. Rajavartiolaitos

Selvitysosa: Rajavartiolaitos on yhteistyökykyinen, kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija, joka tuottaa yhteiskunnalle välttämättömiä turvallisuuspalveluja tehokkaasti ja taloudellisesti.

Lakisääteisillä tehtävillään Rajavartiolaitos vahvistaa myönteistä turvallisuuskulttuuria sekä parantaa edellytyksiä onnettomuuksien ja rikosten ennaltaehkäisyyn. Rajavartiolaitoksen toiminnan painopisteitä ovat

1. Itärajan pitäminen turvallisena ja toimivana. Rajaliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan kehittämällä kansainvälisten rajanylityspaikkojen - erityisesti Vaalimaan ja Helsinki—Vantaan -rakenteita, henkilöstövoimavaroja ja teknologiaa.
  2. Rajavartiolaitoksen rikostorjuntaa kehitetään painottaen kykyä ja valmiuksia laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjuntaan. Nelitasoisen maahanpääsyn valvontamallin tarjoamat mahdollisuudet käytetään tehokkaasti hyväksi. Yhdyshenkilöverkosto ylläpidetään tärkeimmissä laittoman maahantulon lähtömaissa ja tilapäisiä yhdyshenkilöitä valmistaudutaan lähettämään rajatilanteen mukaan.
  3. Merialueen turvallisuuspalvelut taataan. Meripelastustoimi järjestetään siten, että apua voidaan osoittaa viipymättä ja mitoittaa tilanteen edellyttämällä tavalla.
  4. Ylläpidetään merellistä ympäristövalvontakykyä ja kehitetään valmiuksia ympäristövahinkojen ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan.
  5. Rajavartiolaitos osallistuu aktiivisesti EU:n meripolitiikan toimeenpanoa koskeviin hankkeisiin sekä käyttää asiantuntemustaan merellisten valvontajärjestelmien ja merellisten viranomaisten välisen yhteistyön kehittämisessä.
  6. Rajajoukkojen käyttöperiaatteiden, kokoonpanojen ja varustuksen sekä operatiivisten suunnitelmien uudistamista jatketaan osana valtakunnallista valmius- ja puolustus suunnittelua. Rajavartiolaitos kouluttaa palvelukseen astuneet asevelvolliset sijoituskelpoisina rajajoukkoihin.
  7. Rajavartiolaitos osallistuu aktiivisesti EU:n yhdenmetyt rajaturvallisuusjärjestelmän (IBM) ja yhteisen rajavalvontajärjestelmän (EUROSUR) kehittämiseen ja ulkorajastrategian toimeenpanoon. Rajavartiolaitos ylläpitää EU:n nopeiden rajainterventiojoukkojen sekä Frontexin koordinoimiin rajaturvallisuusoperaatioihin osallistumisen edellyttämää riittävää kansainvälistä valmiusjoukkoa. Tavoitteena on taata ulkorajojen korkea turvallisuustaso niin nykyisissä kuin tulevissakin jäsenmaissa.
  8. Rajavartiolaitos osallistuu sisäisen turvallisuuden ohjelman toteuttamiseen, erityisesti rajaturvallisuuden, ihmiskaupan estämisen ja laittoman maahantulon torjunnan sekä merellisten suuronnettomuuksien ja ympäristötuhojen torjunnan osalta.
  9. Päätehtäviensä ohessa Rajavartiolaitos tukee poliisi-, pelastus- ja muiden yhteistoimintaviranomaisten toimintaa lentosuorittein. Pelastus- ja avustustehtävien osalta painopistealueena on eteläinen merialue ja muun lentotoiminnan osalta Kaakkois-Suomi, Suomenlahti ja Saaristomeren eteläosa. Jatkuvaa valmiutta ylläpidetään vähintään kahdella meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtäviin soveltuvalla helikopterilla.
  10. Rajavartiolaitoksen voimavaroja käytetään yhteiskunnallisten odotusten mukaisesti. Toiminnan tuottavuutta parannetaan uudistamalla hallintoa ja keventämällä organisaatiota sekä kehittämällä työn tuottavuutta parantavia toimintatapoja ja tekniikkaa.
- Hallintorakenteen kehittämiseksi tehdyn selvityksen perusteella Rajavartiolaitoksessa siirrytään 1.1.2011 kaksipuoliseen organisaatiomalliin, missä yhteydessä lakkautetaan raja- ja merivartioalueet sekä niiden johtopaikat. Osana hallintorakenteen kehittämistä selvitetään myös teknillisen alan palveluiden ohjauksen ja tuottamisen kehittämisvaihtoehdot.

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 220 991 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) meripelastuslain (1145/2001) 21 §:n 3 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen sekä Rajavartiolaitoksen ilma-alusten rajaturvallisuustehtävistä (ml. meripelastus) johtuvien lennonvarmistuspalvelujen ja meripelastustoimeen liittyvän lentopelastuksen hälytys- ja johtamistoiminnasta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ilmailuliikelaitokselle

2) koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenojen maksamiseen

3) Rajavartiolaitoksen omistajahallinnassa olevien rakennusten sekä rakenteiden ja muiden rakennettujen kiinteistöjen ulkopuolella sijaitsevien rajavalvontaan ja koulutukseen käytettävien rakennusten ja rakenteiden perusrakennuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

4) rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokratkompensatioon sekä

5) EU:n hyväksymiin ja rahoittamiin hankkeisiin.

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö asettaa Rajavartiolaitokselle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Rajojenvalvonta

Rajojenvalvonta kohdennetaan ja valmiutta ylläpidetään siten, että tärkeimmillä alueilla luvattomat rajanylitykset estetään tai havaitaan välittömästi. Muilla alueilla luvattomat rajanylitykset paljastetaan.

Rajavalvonta	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tulosmittarit			
Tuotokset			
Partiointi (h)	309 000	305 000	303 000
— josta itärajalla	228 000	224 000	220 000
Tekninen valvonta	865 000	897 000	897 000
Tarkastukset	26 700	30 000	31 000
Rajavyöhykeluvat	12 010	10 000	9 000
Turvallisuuspalvelut harva-alueella (poliisi- ja virka-aputehtävät)	474	460	460
Panokset			
Kustannukset (milj. euroa)	115,6	123,0	116,0
Henkilötyövuodet	1 463	1 441	1 396
Tehokkuus			
Tuottavuus (ind)	100	112	115
Taloudellisuus (ind)	100	104	114
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,2	4,4	4,5
Rajatapahtumien estäminen (%)	95	98	98
Rajatapahtumien paljastaminen (%)	88	93	93
Tilannekuvan laatu	3,6	3,6	3,7

Rajatarkastukset

Kaikki Schengen-alueen ulkorajan ylittävät henkilöt tarkastetaan. EU/ETA -kansalaisille tehdään vähimmäistarkastus ja muille perusteellinen tarkastus. Schengen-alueen sisärajoilla ylläpidetään valmius rajavalvonnan väliaikaiseen palauttamiseen. Maahantulo ja maastalähtö vastoin säädettyä järjestystä paljastetaan turvaten

sujuva rajanylitysliikenne. Rajatarkastuksissa ja niihin liittyvissä tutkinnoissa ja hallintopäätöksissä huolehditaan henkilöiden oikeusturvasta.

Rajatarkastukset	2009 toteutu- ma	2010 arvio	2011 tavoite
Tulosmittarit			
Tuotokset			
Rajatarkastukset (milj. hlöä)	10,8	11,4	11,9
Tullitarkastukset (hlöä)	5 841	5 000	5 000
Käännyttämisspätös	1 190	1 300	1 300
Myönnetyt viisumit	1 633	1 900	1 900
Päätökset rajanylityslupa-anomuksiin	1	8	8
Vastaanotetut turvapaikkahakemukset	415	450	500
Vastaanotetut kiintiöpakolaiset	831	1 350	1 350
Muun viranomaisen päätöksen täytäntöönpano	623	620	720
Panokset			
Kustannukset (milj. euroa)	77,4	89,2	87,5
Henkilötyövuodet	979	1 043	1 058
Tehokkuus			
Tuottavuus (ind)	100	98	100
Taloudellisuus (ind)	100	92	99
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)			
Rajatarkastusten kattavuus (%)	100	100	100
Rajatarkastusten laatu (%)	98,1	99,0	99,5
Rajatarkastusten sujuvuus (min)	8	9	9
Rajatarkastusten asiakaspalvelu (1—5)	3,9	3,9	4,0
Oikeusturva (%)	99,6	100	100

Rikostorjunta, hallinnolliset maksuseuraamukset ja valvontatoimenpiteet

Rajavartiolaitoksen rikostorjunnalla ehkäistään vakavan ja rajat ylittävän kansainvälisen rikollisuuden vaikutuksia Suomeen sekä muualle EU:n alueelle. Rajavartiolaitoksen rikostorjuntatyössä keskitytään laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjuntaan tiiviissä yhteistyössä PTR-viranomaisten, erityisesti poliisin kanssa muodostetuissa yhteisissä tutkintaryhmissä.

Aluspäästövalvonnalla havaitaan ja todennetaan öljypäästöt merialueella, saatetaan päästön suorittaja vastuuseen määräämällä hallinnollinen öljypäästömaksu, kerätään esitutkintamateriaalia rikosoikeudelliselle tutkintaprosessille ja käynnistetään mahdolliset torjuntatoimenpiteet.

Rikostorjunta, hallinnolliset maksuseuraamukset ja valvontatoimenpiteet	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tulosmittarit			
Tuotokset			
Rikosilmoitus (R-ilmoitus)	1 070	1 350	1 350
Valtionrajarikos (kpl)	309	220	220
Laittoman maahantulon järjestäminen ja ihmiskauppa (kpl)	78	80	90
Muu rikos (kpl)	6 053	6 000	6 000
Rikesakko	812	800	800
Rangaistusvaatimusilmoitus	2 698	2 400	2 400
Pakkokeino	2 839	2 500	2 600
Huomautus	1 227	1 200	1 200
Päätös alusöljypäästöasiassa	9	7	7
Päätös liikkeenharjoittajan seuraamusmaksussa	85	90	100
Turvaamistoimenpide	2 734	2 600	3 000
Sekalainen ilmoitus (S-ilmoitus)	1 193	800	800
Valvontailmoitus	341	340	340
Panokset			

Kustannukset (milj. euroa)	15,6	14,5	14,1
Henkilötyövuodet	197	169	170
Tehokkuus			
Tuottavuus (ind)	100	110	114
Taloudellisuus (ind)	100	103	113
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,7	4,6	4,6
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikennerikokset) (%)	100	88	88
Laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikosten selvitystaso (%)	100	93	93
Aluspäästötapausten selvitystaso (%)	15	3	5
Tavoiteajassa (60 vrk) selvitettyjen rikoslakirikosten osuus (%)	80	73	77
Tavoiteajassa (180 vrk) selvitettyjen laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskauppatapausten osuus (%)	72	87	87
Oikeusturva (%)	100	99,9	99,9

Meri- ja muu pelastustoiminta

Meripelastustoimi toteutetaan siten, että kaikkiin merellisiin hätätilanteisiin osoitetaan apua viivytyksettä. Kansallista sidosryhmäyhteistyötä tiivistetään tavoitteena vaativien meripelastustehtävien kokonaisvaltaisen hallitsemisen kehittäminen. Tavanomaisien meripelastustehtävien osalta yhteistyötä kehitetään etenkin vapaaehtoisten meripelastajien kanssa.

Meripelastustapahtumien havaitsemiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi huolehditaan merialueiden riittävästä valvonnasta rajavalvonnan yhteydessä. Pelastustoimea sekä lentopelastuspalvelua tuetaan tarpeen mukaan Rajavartiolaitoksen kalustolla ja henkilöstöllä.

Meri- ja muu pelastustoiminta	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tulosmittarit			
Tuotokset			
Etsinnät (kpl)	267	320	320
merialue (kpl)	128	150	150
maa-alue (kpl)	139	170	170
Pelastustehtävät (kpl)	1 303	1 100	1 140
merialue (kpl)	1164	1 000	1 000
maa-alue (kpl)	139	100	140
Sairaankuljetus (kpl)	370	350	370
merialue (kpl)	43	40	45
maa-alue (kpl)	327	310	325
Avustustehtävä (kpl)	329	350	380
merialue (kpl)	288	310	335
maa-alue (kpl)	41	40	45
Muu pelastussuorite (kpl)	182	180	200
merialue (kpl)	38	40	45
maa-alue (kpl)	144	140	155
Päivystyspalvelu ja meripelastuksen työaika(tuntia)	412 000	400 000	380 000
Pelastettu henkilö (kpl)	7 432	3 120	3 120
Estetty onnettomuus (kpl)	24	20	20
Panokset			
Kustannukset (milj. euroa)	6,7	6,1	5,8
Henkilötyövuodet	85	71	69
Tehokkuus			
Tuottavuus (ind)	100	120	126
Taloudellisuus (ind)	100	112	125
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	3,6	4,1	4,1
Johtamisen laatu (1—5)	-	4,0	4,0
Yksiköiden valmius (1—5)	-	4,5	4,5
Meritilannekuva (1—5)	3,6	3,6	3,7

Sotilaallinen maanpuolustus

Puolustus suunnitelmat, tilanteen edellyttämä johtamis- ja toimintavalmius sekä valmius joukkojen perustamiseen ylläpidetään. Vastataan osaltaan rajajoukkojen tuottamisesta kouluttamalla varusmiehiä ja järjestämällä kertausharjoituksia.

Sotilaallinen maanpuolustus	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuotokset			
Koulutusvuorokaudet	78 364	84 000	84 000
Panokset			
Kustannukset (milj. euroa)	11,2	11,2	10,9
Henkilötyövuodet	142	131	132
Tehokkuus			
Tuottavuus (ind)	100	116	115
Taloudellisuus (ind)	100	108	114
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Suunnitelmavalmius (1—5)	3,7	3,5	3,6
Suunnitelmavalmius (1—5)	3,0	3,1	3,2
Sijoitettavuus (%)	79	80	80
Koulutettavuus (%)	98	97	97
Sijoitustilanne (1—5)	4,3	4,6	4,6
Koulutus (1—5)	3,4	3,5	3,6
Materiaalivalmius (1—5)	3,3	3,0	3,1

Henkiset voimavarat

Rajavartiolaitoksen henkilökunta on ammattitaitoista ja työkykyistä. Henkilökunta pysyy ja jaksaa työskennellä Rajavartiolaitoksen palveluksessa ja on tyytyväinen työhönsä. Henkilöstön työympäristö on työturvallista.

Henkiset voimavarat	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Ammattitaidon ylläpito (koulpv/htv)	11	16	15
Lähtövaihtuvuus (%)	0,5	0,6	0,6
Kenttäkelpoisuus (1—5)	4,3	4,4	4,4
Fyysinen kunto (1—5)	4,2	4,2	4,2
Sairastavuus (sa pv/htv)	8,3	7,9	8,6
Tapaturmat (sa pv/htv)	0,6	0,8	0,8
Työilmapiiri (1—5)	3,5	3,6	3,6
Henkilöstön keski-ikä (vuotta)	38	39	39
Koulutustasoindeksi	4,2	4,0	4,1
Sukupuolijakauma (% naisia)	12	12	12

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2009 toteutuma	2010 TAE	2011 esitys
Bruttomenot	226 021	220 671	226 458
Bruttotulot	6 510	6 792	5 467
Nettomenot	219 511	227 463	220 991
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	15 057		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	29 367		

Momentilta 26.01.22 (EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan, kehityksen ulkopuolella) arvioidaan saatavan ulkorajarahastohankkeisiin 2010—2011 vuosiohjelmista vuonna 2011 yhteensä 2 467 000 euroa.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2009 toteutuma	2010 budjetoitu	2011 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	2 466	2 500	1 600
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	4 556	4 500	2 300
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-2 090	-2 000	-700
Kustannusvastaavuus, %	54	56	70

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkantarkistukset	1 743
Palken tuottavuusvähennys (23.3.2006)	-115
Tuottavuusvähennys (23.3.2006)	-315
Toimitilahallinnon siirto, pienet investoinnit (25.5.2007)	100
Palvelukeskusvähennys (13.3.2008)	-90
Työnantajan keva-maksun alennuksen 1.4.2009 palautus	652
Maarajan valvontajärjestelmät (kertaluont. korotus TAE 2010)	-700
Merelliset investoinnit (kertaluont. korotus TAE 2010)	-1 100
VaEL-maksumuutokset 2005-2011	115
Muu korjaus	30
Yhteensä	320

2011 talousarvio	220 991 000
2010 talousarvio	220 671 000
2009 tilinpäätös	219 511 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 24 910 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Rajavartiolaitoksen 1980-luvulla hankittujen partioveneiden uusimiseen
- 2) Ulkovartiolaivan hankintaan sekä hankinnan hallinto-, matka- ja suunnittelukuluihin sekä
- 3) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin.

Tilausvaltuuksista aiheutuvien indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet sekä indeksien ja valuuttakurssien alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

Valtuus

Tilausvaltuuteen sisältyy neljän kaksimoottorisen helikopterin ja niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankinta ja henkilöstön koulutus. Hankinta ajoittuu vuosille 2011 – 2014 ja sen kokonaiskustannusarvio on 62 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2008 talousarviossa myönnettiin Rajavartiolaitokselle tilausvaltuus 21 partioveneiden hankintaan. Hankinnat ajoittuvat vuosille 2008—2011.

Partioveneiden hankintaan on sitouduttu 5.6.2008 allekirjoitetulla sopimuksella, joka sisältää kolmentoista veneen hankinnan kustannuksiltaan yhteensä 12 316 000 euroa sekä option kahdeksan veneen hankintaan. Päätös option perusteella tehtävästä loppujen partioveneiden hankinnasta tehdään vuoden 2010 aikana.

Vuoden 2010 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnettiin Rajavartiolaitokselle Ilma- ja vartioalusten hankintaan lisäystä 1 000 000 euroa ja tilausvaltuus 10 partioveneeseen hankintaan. Partiovenehankinta on jatkoa vuoden 2008 talousarviossa myönnettyyn tilausvaltuuteen, joka oikeutti 21 partioveneeseen hankintaan. Talousarviossa myönnetty rahoitus riitti kuitenkin vain 13 partioveneeseen hankintaan. Uuden tilausvaltuuden perusteella hankittavat 10 partiovenettä täydentävät partioveneiden määrän vastaamaan asetettua 23 partioveneeseen tavoitetilaa. Partiovenehankintaa on tarkoitus rahoittaa myös 3 milj. eurolla Euroopan unionin ulkorajarahastosta haettavalla rahoituksella.

Momentille 26.01.22 (EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan, kehyksen ulkopuolella) arvioidaan saatavan kirjaus- ja käyttöoikeutta ulkorajarahaston 2009 - 2011 vuosiohjelmista vuonna 2011 yksimoottoristen helikoptereiden hankintaan noin 607 000 euroa ja partioveneiden hankintaan noin 1 373 000 euroa.

Vuoden 2009 toisessa lisätalousarviossa myönnettiin Rajavartiolaitokselle tilausvaltuus yhden ulkovartiolaivan hankintaan sekä 3 000 000 euroa laivan suunnitteluun ja hankinnan valmisteluun. Tilausvaltuus uusittiin vuoden 2010 ensimmäisessä lisätalousarviossa. Hankinta ajoittuu vuosille 2009 – 2013 ja sen kokonaiskustannusarvio on 57 000 000 euroa. Hankinnasta saa aiheutua menoja vuoden 2011 jälkeen yhteensä 28 000 000 euroa.

Rajavartiolaitoksen käytössä olevat viisi AB/B 412 helikopteria ovat vanhentuneet. Helikoptereita käytetään rajaturvallisuustehtäviin, meripelastustehtäviin ja muiden viranomaisten vaativiin virka-aputehtäviin. Nämä käyttöikänsä päähän tulleet helikopterit korvataan neljällä kaksimoottorisella helikopterilla. Hankinnasta saa aiheutua menoja vuoden 2011 jälkeen yhteensä 62 000 000 euroa. Hankkeeseen tullaan hakemaan EU:n ulkorajarahaston 2012 ja 2013 vuosiohjelmista yhteensä 12 000 000 euroa. Lisäksi AB/B 412 helikopterien myynnistä saadaan valtiolle merkittäviä tuloja.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2011	2012	Yhteensä vuodesta 2011 lähtien
Partiovenehankinnat	7 110	4 000	11 110
AB/B 412 helikopterikaluston korvaaminen		22 000	22 000
Ulkovartiolaivahankinta	17 800	16 000	33 800
Valtuudet yhteensä	24 910	42 000	66 910

2011 talousarvio	24 910 000
2010 talousarvio	18 710 000
2009 tilinpäätös	4 798 914

30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset

Selvitysosa: Pelastustoimen tehtävänä on tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustointi normaali- ja poikkeusoloissa sekä varautuminen näihin tehtäviin. Lisäksi pelas-

tustoimi osallistuu yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa onnettomuuksien ehkäisytyöhön.

Vastuun pelastustoimen eri tehtävien hoitamisesta jakavat valtio ja kuntien ylläpitämät alueelliset pelastuslaitokset. Valtion talousarviosta rahoitetaan Pelastusopiston toiminta sekä sisäasiainministeriön johtama pelastustoimen valtakunnallinen kehittämistoiminta. Alueellisten pelastuslaitosten rahoituksesta vastaavat kunnat.

Pelastustoimi toteuttaa yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa asumisen paloturvallisuuden toimenpideohjelmaa. Uusi pelastuslaki tulee voimaan vuonna 2011 ja sen toimeenpanoon ryhdytään. Pelastuslaitokset laativat uuden lain mukaiset valvontasuunnitelmat palotarkastustoiminnan tehostamiseksi. Pelastustoimi toteuttaa pelastuslaitosten toimintakykyhankkeen ja selvitysmiehen raportin linjauksia henkilöstön työkyvyn edistämiseksi.

Hätäkeskusten tehtävänä on vastaanottaa pelastustoimen, poliisin sekä sosiaali- ja terveystoimen alaan kuuluvia hätäilmoituksia ja muita ihmisten, omaisuuden ja ympäristön turvallisuuteen liittyviä välittömiä toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia sekä välittää ne edelleen niille viranomaisille, joille tehtävä voimassa olevan lainsäädännön mukaan kuuluu.

Hätäkeskustoimintaa tehostetaan ja toiminnan tuottavuutta lisätään Hätäkeskuslaitoksen rakenteita kehittämällä. Hätäkeskusten ja hätäkeskuspalveluita käyttävien viranomaisten toimintaa yhdenmukaistetaan hälytyspalveluiden osalta valtakunnan tasolla. Tavoitteena on parantaa hätäkeskusten toimintaa ja viranomaisyhteistyötä ja sitä kautta väestön turvallisuuspalveluja. Hätäkeskustoiminta ja tietojärjestelmät uudistetaan vuoteen 2015 mennessä siten, että verkottuneet hätäkeskukset voivat tukea toisiaan ruuhka- ja häiriötilanteissa. Samalla automatisoidaan salityöskentelyä siten, että hätäkeskuspäivystäjän työ helpottuu ja tehdään tarvittavat rakenteelliset korjaukset.

Hätäkeskusuudistusta toteutetaan vaiheittain sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti siten, että vuoden 2015 loppuun mennessä kaikki keskuksset toimivat sijoituspäätöksen mukaisilla paikkakunnilla. Vuonna 2011 Rovaniemellä sijaitseva hätäkeskus lakkautetaan ja toiminnot yhdistetään Oulussa sijaitsevaan Pohjois-Suomen ja Lapin hätäkeskukseen. Rakennemuutoksen yhteydessä varmistetaan hätäkeskuspalvelujen ja henkilökunnan saatavuus muun muassa järjestämällä vuosittaisten hätäkeskuspäivystäjäkursseiden lisäksi ylimääräisiä kursseja.

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 029 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) EU:n hyväksymiin ja rahoittamiin hankkeisiin sekä EU-rahastojen tuella toteutettavaan kansainvälisen pelastustoimen hankkeisiin sisältyvien omarahoitusosuuksien maksamiseen
- 2) Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tapaturmat ja toimintakyky -yksikölle myönnettävään rahoitukseen yhteistyösopimuksen mukaisesti
- 3) Turvatekniikan keskuksen pelastustoimen laitelain (10/2007) mukaisten valvontaviranomaistehtävien sekä vuosittain laadittavan tulossopimuksen mukaisien pelastustoimen kehitys-, selvitys- ja valmistelutehtävien toimintamenoihin

- 4) pelastuslain 87 §:n 2 momentin mukaisten erityisten palon- tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen
- 5) pelastuslain 77 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 6) pelastuslain 74 §:ssä tarkoitettulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen sekä
- 7) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin.

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö asettaa pelastustoimelle seuraavat alustavat tuloksellisuustavoitteet:

Onnettomuuksien ehkäisy

Ihmisillä ja yhteisöillä on hyvät valmiudet ennalta estää tulipaloja.

Turvallisuutta parantavan tekniikan käyttöä lisätään.

Onnettomuuksien ehkäisy	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuotokset			
Laadittujen valvontasuunnitelmien määrä, % ¹¹	-	-	100
Neuvontaa ja valistusta saaneiden osuus väestöstä, %, vähintään	16	20	20

Pelastustoiminta ja varautuminen

Pelastustoimella on yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategian mukaisesti uhka-arvio pelastustoimen valtakunnallista koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten.

Pelastustoimi kykenee reagoimaan ja toimimaan nopeasti onnettomuustilanteissa riskejä vastaavasti.

Pelastustoimi kykenee antamaan kansainvälistä apua suuronnettomuustilanteissa.

Pelastustoimella on tarkistettut ja uudistetut pelastushenkilöstön mitoituksen perusteet, rakenteet ja suorituskykyvaatimukset ja toimintavalmiutta koskevat ohjeet.

Pelastustoiminta ja varautuminen	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuotokset			
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä, kpl, arvio, josta	101 430	94 000	94 000
— tulipaloista aiheutuvat tehtävät	13 500	12 000	12 000
— tarkistus- ja varmistustehtävät	19 300	18 300	22 000
— ensivastetehtävät (pl. sairaankuljetustehtävät)	34 000	37 000	29 000
— muut tehtävät	27 500	26 700	31 000
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 1. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta (6 min.)	65	90	90
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 2. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta (10 min.)	88	90	90

¹¹Vuoden 2011 alusta voimaan tulevassa pelastuslaissa edellytetään pelastuslaitosten laativan valvontasuunnitelmat vuoden 2011 aikana.

Tukipalvelut

Lisätään pelastustoimen kotimaista tutkimustoimintaa ja kansainvälisen tutkimuksen sekä uusien toimintamenetelmien ja tekniikoiden hyödyntämistä.

Varmistetaan peruskoulutuksen avulla henkilöstön riittävyys ja osaaminen. Pelastustoimen jatko- ja täydennyskoulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen osaamista.

Pelastustoimi	2009 toteutu- ma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuotokset			
Pelastusopiston ammatillisen koulutuksen koulutettavapäivien määrä, kpl, vähintään	58 150	66 120	61 800
Pelastusopiston tutkintojen määrä, kpl, vähintään	165	210	196
Panokset			
Momentin 26.30.01 henkilötyövuodet, josta	119	118	117
— Pelastusopiston henkilötyövuodet	106	106	105
— Sisäasiainministeriön henkilötyövuodet			7
— Turvatekniikan keskuksen henkilötyövuodet			5
Kriisinhallintakeskuksen henkilötyövuodet	29	30	34
Koulutuksen kokonaismenot, brutto (1 000 euroa)	12 881	13 500	13 500
Toiminnan tehokkuus			
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet, kpl	914	960	1 010
Pelastusopiston koulutettavapäivät/opettaja, kpl	1 186	1 200	1 240
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakohtainen vuotuinen käyttömeno, euroa, enintään	28 846	29 700	28 880
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen koulutettavapäivän hinta, euroa, enintään	160	165	158
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Pelastusopiston tutkintopalaute (asteikolla 1—4)	3,06	3,00	3,06
Pelastustoimen koulutuspaikkatarve/Pelastusopiston koulutettavapaikat	260/224	260/225	260/225
Henkiset voimavarat			
Pelastusopiston henkilöstön lukumäärä	110	108	107
Kriisinhallintakeskuksen henkilöstön lukumäärä	30	35	39
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,57	3,68	3,68
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	6,93	8,0	7,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2009 toteutuma	2010 talousarvio	2011 esitys
Bruttomenot	18 838	18 261	17 829
Pelastustoimen bruttotulot	5 719	3 917	3 800
Nettomenot	13 118	14 344	14 029
— Pelastusopisto	11 266	12 114	11 619
— Sisäasiainministeriö	1 852	2 230	2 410
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 108		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 256		

Pelastustoimen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2009 toteutuma	2010 talousarvio	2011 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	806	780	755
— muut tuotot	251	230	250
Tuotot yhteensä	1 057	1 010	1 005
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	1 887	1 748	1 663
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-830	-738	-658
Kustannusvastaavuus, %	56,0	57,8	60,4

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentilta 26.30.02	45
Palvelukeskuksen tuottavuusvähennys	-21
Tuottavuustoimet	-40
Palkkojen tarkistus (kertaluonteinen poisto)	40
Keva-maksun alennus	38
Palkantarkistukset	79
Pelastajakoulutus (kertamenon poistaminen)	-434
VaEL-maksun muutos	28
Muu muutos yhteensä	-50
Yhteensä	-315

2011 talousarvio	14 029 000
2010 talousarvio	14 344 000
2009 tilinpäätös	15 970 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 58 693 000 euroa.

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö asettaa Hätäkeskuslaitokselle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Toteutetaan hätäkeskustoiminnan strategisten linjausten mukaisia toimenpiteitä. Ensimmäinen uuden aluejaon mukainen kahden hätäkeskuksen toimintojen yhdistäminen on tehty.

Hätäkeskuslaitos	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 tavoite
Tuotokset			
Hätäilmoitusten määrä, kpl	4 200 000	4 280 000	4 370 000
Panokset			
Hätäkeskustoiminnan kokonaismenot, brutto, 1 000 euroa	58 586	69 959	66 937
Henkilötyövuodet	739	775	774
Toiminnan tehokkuus			
Hätäilmoitusten määrä/hätäkeskuspäivystäjä (pl. vuoromestarit)	7 800	7 500	7 600
Hätäkeskustoiminnan bruttokustannukset, euroa/asukas, enintään	11,0	11,2	11,2
Hätäkeskustoiminnan bruttokustannukset, euroa/hätäkeskusilmoitus, enintään	13,9	14,0	13,8
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Kiireellisissä tapauksissa aika hätäilmoituksesta tehtäväksiintoon on tehtävän edellyttämässä ajassa, %	58	60	65

Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyys, indeksi, vähintään (asteikko 1—5)	3,43	3,53	3,63
Henkiset voimavarat			
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,21	3,20	3,24
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	13,6	14,0	13,0
Henkilöstön määrä	839	835	794

Vuoden 2008 talousarviossa osoitettua 40 henkilötyövuoden lisäystä jatketaan määrällisesti vuosina 2010—2011.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2009 toteutuma	2010 TA	2011 esitys
Bruttomenot	48 498	59 951	62 788
Bruttotulot	5 080	3 995	4 095
Nettomenot	43 418	55 956	58 693
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	10 088		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 758		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2009 toteutuma	2010 TA	2011 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	5 042	3 995	4 095
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	3 749	3 803	3 899
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	1 293	192	196
Kustannusvastaavuus, %	134,5	105,0	105,0

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentille 26.30.01	-45
Toti-hanke ja rakennemuutos	2 950
Palkantarkistukset	476
Siirto momentilta 28.70.20	1 400
Kertaluonteisen lisäyksen poistaminen	-2 000
Keva-maksun alennus	181
Muu muutos yhteensä	-225
Yhteensä	2 737

2011 talousarvio	58 693 000
2010 talousarvio	55 956 000
2009 tilinpäätös	55 588 000

20. Eryitysmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 406 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (468/2003) 74 §:ssä tarkoitetulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen sekä ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamisesta Finavialle

2) Suomen kahdenvälisiin ja monenkeskisiin kansainvälisiin sopimuksiin perustuviin hätäapujärjestelyihin kuten avun antaminen ja vastaanottaminen sekä siihen varautumiseen liittyviin kustannuksiin. Kansainvälisten hätäapujärjestelyjen edellyttämiksi toimiksi luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan Unionin pelastuspalvelu- ja siviilikriisinhallintajärjestelmiin, YK:n alaisten järjestöjen hätäapujärjestelmiin, Naton Euro-Atlanttisen kumppanuusneuvoston asiantuntijatoimiin ja Suomen pelastuspalvelukomennuskunnan hätäaputehtävät ja niistä aiheutuvat palkkaus-, varautumis- ja toimintakustannukset lähialueille kuntien ja valtion toimesta sekä maailmanlaajuisesti sekä

3) pelastuslain 27 §:n mukaisiin metsäpalojen tähystystoiminnasta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö	€
1) Ilma-alusten käyttö etsintä- ja pelastustehtäviin	2 360 000
2) Kansainvälisen hätäavun antaminen ja vastaanottaminen sekä siihen varautuminen	674 000
3) Metsäpalojen tähystystoiminta	280 000
4) Onnettomuuksien selvittämiseen liittyvät pelastustoimen tutkimukset	10 000
5) Harkinnanvaraiset avustukset alueen pelastustoimelle suurissa pelastustehtävissä	72 000
6) Valtion harkinnanvarainen osallistuminen pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen tai erityiskaluston hankkimiseen	10 000
Yhteensä	3 406 000

2011 talousarvio	3 406 000
2010 talousarvio	3 406 000
2009 tilinpäätös	

31. Pelastustoimen valtionavustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustusten maksamiseen alueen pelastustoimen valtionavustuksesta annetun lain (1122/2003) nojalla pelastustoimen hoidon kannalta tarpeellisen kaluston tai järjestelmän hankinnasta aiheutuviin huomattaviin kustannuksiin sekä kehittämishankkeisiin pelastustoimen alueille ja

2) pelastuslain (468/2003) 77 §:n 2 momentin mukaisten avustusten maksamiseen väestönsuojelumenoihin kunnille ja pelastustoimen alueille.

Selvitysosa:

Tavoitteet

Momentilta myönnetyn rahoituksen tavoitteena on tukea pelastuslaitosten mahdollisuuksia uusien kalustoon, käynnistää järjestelmähankkeita sekä käynnistää erilaisia

kehittämishankkeita. Lisäksi määrärahan avulla edistetään pelastustoimen alueiden tasapainoista kehittymistä.

Tuloksellisuustavoitteet						
	2009		2010		2011	
	kpl	toteutuma 1 000 euroa	kpl	arvio 1 000 euroa	kpl	tavoite 1 000 euroa
Tuetut kehittämis- ja järjestelmähankkeet	1	6	1	6	2	10
Tuetut pelastusajoneuvot	42	3 497	40	3 501	38	3 400
Tuetut kuntien johtokeskukset	2	7	2	3	2	100

Määrärahan arvioitu käyttö		€
Valtionosuus pelastustoimen alueille		3 410 000
Pelastuslain 77 §:n 2 momentin mukaiset avustukset		100 000
Yhteensä		3 510 000

2011 talousarvio	3 510 000
2010 talousarvio	3 510 000
2009 tilinpäätös	

43. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon hintatuen ja alijäämätuen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle.

Selvitysosa: Momentilta myönnetyn rahoituksen tavoitteena on turvata viranomaisradioverkon toiminta.

2011 talousarvio	8 100 000
2010 talousarvio	10 000 000
2009 tilinpäätös	10 000 000

40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa, kotouttamista ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuutto- ja kotouttamisasiossa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä huolehtii Maahanmuuttoviraston toimintaedellytyksistä. Sisäasiainministeriö yhteen sovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä.

Sisäasiainministeriö vastaa maahanmuuttajien kotouttamisen sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta sekä ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinoimisesta.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita, vastaa turvapaikanhaki-

joiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksikön käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ylläpitää ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) ja tuottaa tietoja viranomaisille ja kansainvälisille järjestöille.

Maahanmuuttoa kuvaavat tunnusluvut	2009 toteutuma	2010 arvio	2011 arvio
Suomessa asuvat ulkomaalaiset ¹²	155 705	169 236	183 942
Maahanmuutto/vieraskieliset	17 814	15 498	16 032
Nettomaahanmuutto/vieraskieliset	13 629	13 083	12 402
Suomen kansalaisuuden saaneet/vuosi ¹³	2 821	3 500	3 500

PL 26 menot maahanmuuttajista (1 000 euroa)

	2009 tilinpäätös	2010 arvio	2011 esitys
26.40.01 Maahanmuuttoviraston toimintamenot	20 071	17 581	14 763
26.40.02 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto valtion osalta ¹⁴	15 490		
— Valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	12 675		
— Ministeriön vastaanottokustannukset	2 815		
26.40.03 Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistämisen edistäminen		1 359	861
26.40.20 Paluumuuttajien muuttovalmennus	435	376	376
26.40.30 Kunnille maksettavat korvaukset	50 222	79 349	100 066
— Laskennalliset korvaukset kunnille ¹⁵	10 873	25 375	30 370
— Muut korvaukset kunnille	34 393	48 914	64 636
— korvaukset kunnille ent. Neuvostoliiton alueelta tulevien paluumuuttajien menoihin	4 956	5 060	5 060
26.40.63 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton kustannukset	119 032	101 969	86 737
Yhteensä	159 984	200 634	202 803

Maahanmuuttopolitiikka

Maahanmuuttopolitiikka perustuu maahanmuuttopoliittisen ohjelman, hallitusohjelman ja hallitusohjelman puolivälitarkastelun kirjausten mukaisiin linjauksiin. Sisäasiainministeriön hallinnonalan strategiassa vuosille 2009—2011 määritellyt maahanmuuttohallinnon toiminnan tavoitelinjaukset ovat:

- Maahanmuuttopolitiikassa otetaan suomalaisen yhteiskunnan, työmarkkinoiden ja asiakkaiden edun lisäksi huomioon myös vaikutus lähtömaiden tilanteeseen.

¹²Tilastokeskus/Suomen väestö 2008

¹³Taulukossa on esitetty Suomen kansalaisuuden hakemuksesta tai ilmoituksesta saaneiden henkilömäärä. Momentin 26.40.01 perusteluissa oleva taulukko kuvaa Maahanmuuttovirastossa vireille tulevien ja ratkaistujen hakemusten määrää. Samassa hakemuksessa voi olla useita henkilöitä. Entisille Suomen kansalaisille ja heidän jälkeläisilleen tarkoitetun kansalaisuusilmoitusmenettelyn määräaika päättyi 31.5.2008, mikä vähentää Suomen kansalaisuuden saavien määrää.

¹⁴Vuoden 2010 ja 2011 talousarviossa valtion vastaanottokeskusten menot on budjetoitu momentille 26.40.63 ja ministeriön kustannukset momentille 26.40.03

¹⁵Momenttirakenteen muutoksesta johtuen laskennalliset korvaukset ja muut korvaukset kunnille sisältyvät vuoden 2009 talousarviossa momentin 26.40.63 toteumiin.

- Maahanmuuttajilla on mahdollisuudet ja valmiudet osallistua yhteiskunnan toimintaan. Maahanmuuttajien osallisuutta lisätään.
- Hyvät etniset suhteet toteutuvat yhteiskunnassa.
- Kansainvälisen suojelun periaatteet ja ihmisoikeudet toteutuvat.

Toteutetaan työvoiman maahanmuuton toimenpide-ohjelma, joka sisältää periaatteellisia linjauksia ja toimenpide-ehdotuksia työvoiman maahanmuuton kehittämiseksi. Tavoitteena on, että työvoiman maahanmuutto vastaa sekä laadullisesti että määrällisesti työmarkkinoiden tarpeisiin. Hyödynnetään entistä laajemmin rekrytointia EU-maista. Keskeistä on lainsäädännön keinoin parantaa työehtojen ennako- ja jälkivalvonnan mahdollisuuksia. Otetaan hallitusti käyttöön biometriset oleskelulupakortit.

Vaikutetaan siihen, että EU-maiden maahanmuuttopolitiikka pystytään sovittamaan entistä paremmin yhteen kehitys- ja ihmisoikeuspolitiikan ja EU-maiden oman työvoimapolitiikan tarpeisiin. Huolehditaan kansallisten etujen huomioon ottamisesta säädösten valmistelussa. EU:ssa hyväksytyt säädökset saatetaan kansallisesti voimaan määräajassa.

Maahanmuuttohallinnon ja Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittämistä jatketaan. Aluehallinnon ohjausta ja alueellista koordinoitua vahvistetaan ja menettelyt vakiinutetaan.

Kansainvälinen suojelu

Huolehditaan siitä, että ihmis- ja perusoikeudet, hyvä hallinto ja oikeusturva toteutuvat turvapaikkamenettelyssä. Seurataan turvapaikkamenettelyä koskevien säännösten toimivuutta. Vahvistetaan edelleen eri viranomaisten välistä yhteistyötä turvapaikka-prosessin tehostamiseksi. Pyritään lisäämään vastaanoton kustannustehokkuutta.

Tuetaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toteuttamista, jotta jäsenvaltioihin saadaan mahdollisimman yhdenmukainen lainsäädäntö, joka täyttää pakolais-sopimuksen ja muiden keskeisten ihmisoikeussopimusten vaatimukset. Osallistutaan ja vaikutetaan aktiivisesti komission yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää koskevien toisen vaiheen ehdotusten käsittelyyn.

Kiintiöpakolaispolitiikan toimeenpanoa jatketaan vastaanottamalla YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) esittämiä pakolaisia ottaen huomioon kuntien vastaanottovalmiudet. Tarvittaessa osallistutaan muuhun kansainväliseen vastuunjakoon esimerkiksi EU-tasolla. UNHCR-yhteistyön joustavuutta lisätään siten, että kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Vuoden 2011 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä. Pakolaiskiintiöllä tarkoitetaan uudeen sijoitettavien kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien ulkomaalaisten vastaanottoa (ulkomaalaislaki 301/2004 90§), joka vahvistetaan vuosittain valtion talousarviossa.

Jatketaan valmisteluja palautussopimusten solmimiseksi lähtömaiden kanssa ja kehitetään vapaaehtoista paluuta tukevia malleja paluurahaston hankkeilla.

Uusia turvapaikanhakijoita arvioidaan saapuvan vuoden aikana noin 4 000, joista alaikäisiä ilman huoltajaa tulleita noin 400. Alaikäiset yksintulleet turvapaikanhakijat majoittuvat iästä riippuen joko ryhmäkotiin tai tukiasumisyksikköön.

Vastaanottokeskusten paikkaluku keskimäärin vuodessa	toteuma		
	2009	arvio 2010	TAE 2011
Vastaanottokeskusten paikkaluku yhteensä	3 759	3 939	3 900
- valtion vastaanottokeskukset	752	710	710
- yksityisen, kunnan tai järjestön ylläpitämät keskuksset	2 967	3 189	3 150
- säilöönottoyksikkö	40	40	40
- käyttöaste keskimäärin %	98,9 %	96,0 %	96,9 %
Alaikäisyksiköiden paikkaluku yhteensä	625	357	405
- ryhmäkodit	232	156	170
- tukiasunnot	393	201	235
- käyttöaste keskimäärin %	98,2 %	96,0 %	96,0 %

Vastaanoton piirissä olevat turvapaikanhakijat	toteuma		
	2009	arvio 2010	TAE 2011
Keskimäärin vastaanoton piirissä olevia /henkilöä /vuosi	4 949	5 350	5 270
- Vastaanottokeskuksiin majoitettuja	3 642	3 740	3 740
- Alaikäisiä yksintulleita	614	340	340
- Säilöön otetut ulkomaalaiset	40	40	40
- Yksityismajoituksessa	653	1 230	1 150

Vastaanoton kustannukset / euroa / vuosi	tilinpäätös	arvio 2010	esitys 2011
	2009		
Vastaanoton kokonaiskustannukset	88 642 562	101 969 000	86 737 000
Vastaanottokeskusten kokonaiskustannukset	81 253 598	94 418 259	79 420 000
- vastaanottokeskusten yksikkökustannus /hlö	14 600	14 900	14 900
- alaikäisen kustannus ryhmäkodissa /hlö	53 200	49 700	49 700
- alaikäisen kustannus tukiasunnossa /hlö	29 900	28 400	28 400
- säilöön otetun kustannus /hlö	66 300	66 300	66 300
Yksityismajoituksen kustannukset	3 940 514	6 046 445	5 808 000
- yksityismajoituksen kustannus /hlö	6 000	5 000	5 000
Alaikäisten edustaminen	1 246 617	589 296	594 000
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	2 201 833	915 000	915 000

Kotouttaminen

Kotouttamislain kokonaisuudistuksella tehostetaan maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan, vahvistetaan suomalaisen palvelujärjestelmän edellytyksiä vastata maahanmuuttajaväestön tarpeisiin ja edistetään hyvien etnisten suhteiden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa. Lisäksi edistetään humanitaarisen maahanmuuton hallintaa varmistamalla kunnille voimavarat ja muut edellytykset sijoittaa kiintiöpakolaisia ja oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita. Uudistuksella parannetaan aiempaa useampien maahanmuuttajaryhmien kotoutumisedellytyksiä laajentamalla lain soveltamisalaa kaikkiin maahanmuuttajiin sekä nopeutetaan ja tehostetaan erityisesti maahanmuuton alkuvaiheen kotouttamista kehittämällä alkuvaiheen neuvontaa ja ohjausta, tarvearviointia, kotoutumiskoulutusta sekä muita yksilö- ja perhekohtaiseen kotoutumissuunnitelmaan sisältyviä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Kolmivuotisen Osallisena Suomessa -ohjelman tavoitteena on kehittää ja kokeilla suomen tai ruotsin kielen ja muun kotoutumiskoulutuksen ja ohjauksen järjestelmää innovatiivisesti siten, että mahdollistetaan koulutukseen osallistuminen nykyistä joustavammin, ilman pitkiä odotusaikoja ja osaamistasoa vastaavasti. Tavoitteeseen pääsemiseksi kehitetään ja kokeillaan uusia ohjausmenetelmiä, opetussisältöjä ja nykyistä tehokkaampia opetusmenetelmiä. Kokeilun aikana arvioidaan eri toimijoiden, kuten

oppilaitosten, työnantajien ja kansalaisjärjestöjen roolia ja kehitettävien mallien vaikuttavuus- ja kustannustehokkuutta suhteessa nykyjärjestelmään. Kokeilu toteutetaan poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä Suomen kulttuurirahaston sekä Svenska Kulturfondenin kanssa, jotka myös osin rahoittavat kokeilua.

Kuntien kanssa neuvoteltujen kuntapaikkojen määrän tulee vastata kuntaan sijoittamista tarvitsevien henkilöiden määrää. Kehitetään kuntasijoituksiin liittyvää raportointia ja ELY- sekä kuntakohtaiset tavoitteet määritellään ELY -keskusten tulosohtauksessa. Alaikäiset yksintulleet turvapaikanhakijat, joille myönnetään oleskelulupa, majoittuvat perheryhmäkoteihin tai tukiasuntoihin ja ovat kotouttamistoimien piirissä. Perheryhmäkotien ohjausta kehitetään osana kotouttamista. Oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kustannukset korvataan kunnille momentilta 26.40.30.

Oleskeluluvan saaneet kotoutumisen piirissä olevat pakolaiset	Toteuma 2009	TA 2010	TAE 2011
— Oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat	1 373	1 500	1 500
— joista oleskeluluvan saaneita alaikäisiä	432	472	472
— Perheenyhdistämiset	549	1 500	1 500
— Kiintiöpakolaiset	724	750	750
Pakolaisia yhteensä:	2 646	3 750	3 750
Pakolaisia laskennallisten kuntakorvausten piirissä	5 840	8 273	9 985
Perheryhmäkotien majoituspaikat yhteensä	90	128	128

Hyvien etnisten suhteiden edistäminen

Hyvien etnisten suhteiden edistämisperiaate sisällytetään maahanmuuttopolitiikan valmisteluun ja toimeenpanoon. Maahanmuuton ja kotoutumisen edellytyksiä vahvistetaan toteuttamalla syrjimättömyyttä ja yhdenvertaisuutta edistäviä sekä muita työelämän ja koko yhteiskunnan monimuotoisuutta hyödyntäviä toimenpiteitä.

01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 763 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) EU:n rahoittamiin hankkeisiin sekä
- 2) maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen.

Selvitysosa: Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita hyödyntäen ja kehittäen ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää viranomaisten ajantasaisena asianhallinta- ja tietopalvelurekisterinä. Virasto tuottaa ajankohtaista tietoa maahanmuutto- ja kansalaisuusasioista. Virasto vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilönnötoyksikön käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta.

Sisäasiainministeriö asettaa Maahanmuuttovirastolle alustavasti seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Maahanmuuttovirasto	2009 toteuma	2010 TA tavoite	2011 tavoite
---------------------	--------------	-----------------	--------------

Tuotokset			
Päätökset	50 743	42 000	45 000
Panokset			
Toimintamenot (1 000 €)	18 668	17 581	14 604
Henkilötyövuodet	278	272	230
Tehokkuus			
Toiminnallinen tuloksellisuus			
— tuottavuus (pääöstä/htv)	183	154	190
— taloudellisuus (nettomenot €/pääös)	384	309	310
— maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	48	75	75

Nopea ja oikeusvarma päätöksenteko

Vireille tulleiden hakemusten läpivientiajat pidetään vähintään saavutetulla tasolla. Eduskunnan apulaisoikeusasiamieheltä saatu huomautus perheenyhdistämisten liian pitkistä käsittelyajoista otetaan huomioon tiivistämällä yhteistyötä ulkoasiainministeriön kanssa sekä asettamalla selvitysmies. Perheenyhdistämishakemusten käsittelyaika on enintään 9 kuukautta. Asiakkaiden oikeusturva säilyy hyvänä. Henkilö- ja teknisiä resursseja käytetään joustavasti ja tehokkaasti. Päätöksentekoprosessit ovat laadullisesti mitattavia sekä läpinäkyviä, ohjaavia ja rutiiniväisiä säästäviä. Tavanomaiset soveltamiskäytännöt linjataan sisäisellä ohjeistuksella.

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat 2009—2011

	2009 toteuma		2010 arvio		2011 tavoite	
	Vireille tulleet	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut
Maahanmuutto yhteensä	26 379	23 807	29 000	25 400	27 000	25 450
— työntekijän oleskelulupa	3 909	4 110	4 000	4 000	5 000	5 000
— opiskelijan oleskelulupa	4 626	4 366	5 000	5 000	5 000	5 000
— muut oleskeluluvat (sis. kv. suojelu)	17 844	15 331	20 000	16 400	17 000	15 450
Maasta poistaminen	3 505	3 860	5 000	5 000	4 000	4 000
Kansainvälinen suojelu yhteensä	12 700	11 688	11 550	13 650	12 550	9 550
— turvapaikkahakemukset, joihin sisältyvät	5 038	3 837	3 800	5 900	3 800	1 800
henkilöt yhteensä	5 988	4 335	4 000	7 000	4 000	2 000
— kiintiöpakolaiset	570	732	750	750	750	750
— matkustusasiakirjat	4 256	4 283	5 000	5 000	6 000	5 000
— takaisinottoasiat	2 836	2 836	2 000	2 000	2 000	2 000
Kansalaisuus yht.	5 097	11 388	5 600	5 000	8 000	6 000
— kansalaisuushakemukset	2 897	2 267	2 800	3 500	6 000	4 000
Yhteensä	47 681	50 743	51 150	49 050	51 550	45 000

Käsittelyaika keskimäärin (vrk)

	2009 toteuma	2010 tavoite	2011 tavoite
Maahanmuutto			
— työntekijän oleskelulupa	54	50	40
— oleskelulupa, opiskelija	26	30	30
Kansainvälinen suojelu			
— turvapaikka (kaikki)	149	170	185
— normaali menettely	235	250	240
— nopeutettu menettely	95	90	90
Kansalaisuus			
— kansalaisuushakemukset (kaikki)	410	400	300
— kansalaisuushakemukset (ns. selvät)	380	300	200
— kansalaisuushakemukset (ns. muut)	460	500	400
Ratkaistut/vireille tulleet (%)	106	96	87

Maahanmuuttohallinnon prosessien sähköistäminen

Maahanmuuttohallinnon kaikkien viranomaisten sähköistä asianhallintajärjestelmää (UMA) käytetään tehokkaasti ja sen ylläpidosta huolehditaan. Sähköisen palvelujen käyttöä pyritään laajentamaan ja samalla nopeuttamaan prosessien kulkua. UMA - investoinnin laskennalliset hyödyt alkavat toteutua.

Henkisten voimavarojen hallinta

Henkiset voimavarat	2009 toteuma	2010 TA tavoite	2011 tavoite
Henkilötyövuodet	278	272	230
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	10,1	10	9
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,30	3,40	3,40

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)	2009 toteutuma	2010 budjetoitu	2011 esitys
Bruttomenot	23 439	19 581	16 763
Bruttotulot	3 683	2 000	2 000
Nettomenot	20 071	17 581	14 763
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 160	991	
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	991		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Palkantarkistukset	163
Siirto momentilta 32.30.01 (1 htv)	45
Siirto momentilta 26.01.01 (2 htv)	125
Tuottavuusvähennys	-162
Kertaluonteisen lisäyksen poistaminen	-3 000
Keva-maksun alennus	49
Muu muutos	-38
Yhteensä	-2 818

2011 talousarvio	14 763 000
2010 talousarvio	17 581 000
2009 tilinpäätös	18 668 000

(02.) *Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta* (arviomääräraha)

2009 tilinpäätös

03. *Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 861 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kotouttamisen ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton neuvottelukunnan kustannuksiin
- 2) rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen, seurantaan ja syrjinnän vastaiseen koulutukseen
- 3) kotoutumista edistävien hankkeiden toteuttamiseen, EU:n rahoittamien kotoutumista edistävien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen sekä kotouttamista edistävään tiedottamiseen
- 4) ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen tähtäävään ns. etsivään työhön ja neuvontatyöhön sekä
- 5) kotouttamislain (493/1999) tarkoittamiin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin rinnastettaviin ja muihin yksilöllisesti sovittuihin kotouttamista edistäviin toimenpiteisiin osallistuvien tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös siirtomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kotouttamislain 16 a §:n 3 momentin mukaisesti työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin rinnastettaviin ja muihin yksilöllisesti sovittuihin kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin osallistuvien ryhmävastuuvakuutuksen järjestää sisäasiainministeriö.

Lisääntyneen maahanmuuton vuoksi maahanmuuttajien kotouttamisen ja hyvien etnisten suhteiden kehittämiseen, edistämiseen ja seurantaan suunnataan voimavaroja. Tavoitteena on resurssien vaikuttavuuden arvioinnin, tehostetun ohjauksen ja neuvonnan parantaminen sekä tiedotuksen uudelleen suuntaaminen. Tavoitteena on myös tilastoinnin kehittäminen, maahanmuuttajajärjestöjen tukeminen ja etnisten suhteiden neuvottelukunnan alueellinen ja valtakunnallinen tukeminen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertaluonteisen lisäyksen poistaminen	-500
Muu muutos	2
Yhteensä	-498

2011 talousarvio	861 000
2010 talousarvio	1 359 000

20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 376 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n perusteella järjestettävään paluumuuttovalmennukseen
- 2) suomen tai ruotsin kielen taidon testaamiseksi laaditun kielitutkinnon järjestämiseen ja muihin menoihin sekä
- 3) enintään 25 000 euroa asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Ulkomaalaislain 48 §:n perusteella oleskelulupaa Suomesta hakevalta edellytetään todistusta Suomen viranomaisen järjestämän kielitutkinnon hyväksytystä suorittamisesta, jollei paluumuuttovalmennukseen tai kielitutkintoon osallistumista ole pidettävä hakijan olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana. Kielitutkinto järjestetään kerran vuodessa ja tutkintoon osallistuu noin 1 300 henkilöä vuodessa.

Asiantuntijapalkkioina maksetaan kielikokeen arvioijien matkakustannuksia ja palkkioita sivukuluineen.

Määrärahan arvioitu käyttö	€
Paluumuuttovalmennus	196 000
Kielikokeen järjestäminen	155 000
Asiantuntijapalkkiot	25 000
Yhteensä	376 000

2011 talousarvio 376 000

2010 talousarvio 376 000

2009 tilinpäätös

30. Valtion korvaukset kunnille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 066 000 euroa.

Momentin määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein (512/1999):

- 1) pakolaisten kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä ja sosiaali- ja terveydenhuollosta kunnille aiheutuvien kustannusten laskennallisiin korvauksiin
- 2) toimeentulotuen, tulkkipalvelujen ja erityiskustannusten korvaamiseen sekä pakolaisten paluumuutosta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin
- 3) alaikäisten oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden majoittamisesta perhe-ryhmäkoteihin syntyneiden kustannusten korvaamiseen ja käräjäoikeuden heille osoittaman edustajan palkkioiden maksamiseen sekä pakolaisten kuntaan muuttamisen odotusajalta kertyvien vuokrien maksamiseen
- 4) entisen Neuvostoliiton alueelta paluumuuttajina tulleiden henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annettun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannusten maksamiseen kunnille, sekä heimoveteraanien hoidosta ja huollosta aiheutuviin kustannuksiin
- 5) kuntaan sijoitettujen tai kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien kunnille sosiaali- ja terveys- sekä muiden palveluiden järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista maksettaviin korvauksiin.

Vuoden 2011 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kunnalle maksettavista korvauksista säädetään valtioneuvoston päätöksessä (512/1999).

Paluumuuttajista maksettavien korvausten piiriin kuuluu henkilö, jolle on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 45 §:n tai 47 §:n 1 momentin perusteella. Korvaukset maksetaan kunnille jälkikäteen.

Pakolaisista maksettavien korvausten piirissä olevien henkilöiden määrä arvioidaan kolmen edellisen vuoden aikana maahan saapuneiden lukumäärän, oleskeluluvan saaneiden ja perheen yhdistämisen kautta maahan tulleiden sekä talousarviovuodelle esitetyn arvion perusteella.

Korvausta voidaan maksaa jatkuvan oleskeluluvan saavien ja kunnan asukkaaksi siirtyvien ihmiskaupan uhrien osalta pakolaisia vastaavalla tavalla. Kunnilla on mahdollisuus hakea elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY) korvausta muiden kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien osalta uhrin asemasta johtuvien palvelujen järjestämisestä.

Määrärahan arvioitu käyttö		€
Paluumuuttajien kustannukset		
— Toimeentulotuki 6 kk		1 120 000
— Toimeentulotuki 5 v		1 620 000
— Erityiskustannukset		1 120 000
— Heimoveteraanit		1 200 000
Paluumuuttajien kustannukset yhteensä		5 060 000
Laskennalliset korvaukset pakolaisista (9 985 henkilöä 0—6 v. 6 845 € muut 2 091 €)		
		30 370 000
Muut pakolaisista maksettavat kuntakorvaukset		
— Toimeentulotuki (2 442 €/vuosi/hlö)		24 850 000
— Erityiskustannukset (2 211 €/vuosi/hlö)		22 518 000
— Tulkkipalvelut (1 093 €/vuosi/hlö)		11 068 000
— Korvaukset alaikäisten huollosta (6 954 €/vuosi/hlö)		6 200 000
Korvaukset pakolaisista yhteensä		95 006 000
Yhteensä		100 066 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Korvausten piirissä olevien määrän kasvu	20 456
Kuntakorvausten korotus	261
Yhteensä	20 717

2011 talousarvio	100 066 000
2010 talousarvio	79 349 000
2009 tilinpäätös	4 955 591

63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 86 737 000 euroa.

Momentin määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein (512/1999).

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion vastaanottokeskusten toimintamenojen maksamiseen

2) valtion vastaanottokeskusten ja kuntien, kuntayhtymien ja yhteisöjen ylläpitämien turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten sekä ryhmäkotien kustannuksiin, alaikäisten edustamisesta aiheutuvien kulujen maksamiseen sekä tulkkipalvelujen kustannuksiin ja muihin tarvittaviin menoihin

3) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

4) ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toiminnan rahoittamiseen (Kotouttamislaki 493/1999 4a luku; 25 a-f §)

5) toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen ulkomaalaisille, jotka on otettu säilöön ulkomaalaislain (301/2004) 121—123 §:n perusteella

6) vastaanottokeskusten järjestämässä toimenpiteissä olevien tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen (Kotouttamislaki 493/1999 22a§)

7) turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin, turvapaikanhakijoiden oikeusapupalvelujen hankkimiseen, vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin ja vapaaehtoista paluuta tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin

8) Maahanmuuttoviraston toimipisteiden ulkopuolella suoritettavien turvapaikkapuhuttelujen matkakustannusten ja perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien kustannuksiin sekä

9) pakolaisten maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti lukuun ottamatta valtion vastaanottokeskusten toimintamenoja, jotka kohdennetaan suoriteperusteisesti.

Valtion vastaanottokeskusten toimintamenot budjetoidaan arvonlisäverollisina.

Valtion vastaanottokeskusten toimintamäärärahaa saa käyttää enintään 130 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös valtion vastaanottokeskusten kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kotouttamislain (493/1999) 19 c §:n 1 momentin mukaisesti turvapaikanhakijan vastaanoton järjestää vastaanottokeskus. Valtion vastaanottokeskukset toimivat Maahanmuuttoviraston alaisina. Maahanmuuttovirasto tekee sopimuksen turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kuntien, kuntayhtymien ja yhteisöjen ylläpitämien turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten ja ryhmäkotien osalta.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toimintaa koordinoivat valtion vastaanottokeskukset Oulussa ja Joutsenossa. Toiminta voi sisältää asumisen järjestämisen, sosiaali- ja terveyspalvelujen ja muun tarpeellisen huolenpidon lisäksi muita uhrin tarvikkeita tukipalveluja ja erityispalveluja sekä turvallisuudesta huolehtimisen.

Turvapaikanhakijoiden vapaaehtoista paluuta voidaan tukea kohtuullisten matkakustannusten verran.

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) järjestää kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat ostopalveluna. Sopimus sisältää matkustusta varten tehtävän terveystarkastuksen. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua. Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttoviraston turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulkkausta.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä.

Määrärahan arvioitu käyttö	€
Valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	8 448 000
Kuntien, kuntayhtymien, järjestöjen vastaanottokustannukset	40 995 820
Vastaanoton muut menot	36 378 180
- palvelujen ostot	5 904 240
- terveydenhuolto	8 744 950
- muut menot	2 699 930
- toimeentulotuki	19 029 060
Vastaanottokustannukset yhteensä	85 822 000
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	915 000
Yhteensä	86 737 000

Henkiset voimavarat			
Valtion vastaanottokeskukset	2009 toteuma	2010 tavoite	2011 tavoite
Henkilötyövuodet (enintään)	103,8	130	130
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	8,9	8	7
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	-	3,5	3,5

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Palkantarkistukset	56
Turvapaikanhakijoiden määrän kasvu	15 254
Yhteensä	15 310

2011 talousarvio	86 737 000
2010 talousarvio	71 427 000
2009 tilinpäätös	119 031 591